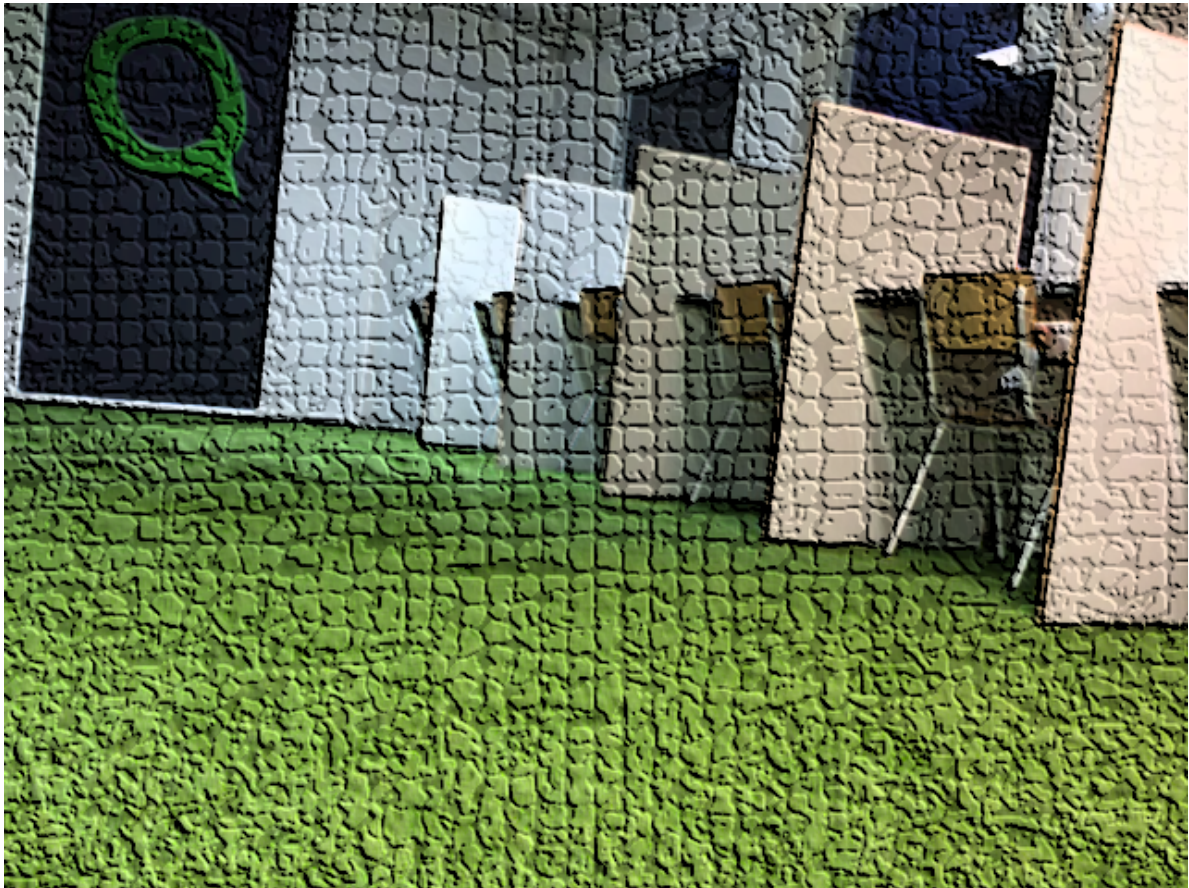

AANVULLEND ONDERWIJS

“Goede cijfers zijn niet te koop.”

Sabina Mehic & Charlotte de Poel
Bachelorrapport MWD Jeugdzorg / SPH
Academie Mens & Maatschappij
Saxion te Enschede

AANVULLEND ONDERWIJS

“Goede cijfers zijn niet te koop”

Een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van studiebegeleiding.

Door	: Sabina Mehic (352981) Charlotte de Poel (122134)
Bachelorbegeleider	: W. van de Stadt
Opdrachtgever	: Studiecentrum StudieQ Enschede
Praktijkbegeleider	: A. van der Meer

Maatschappelijk Werk & Dienstverlening
Sociaal Pedagogische Hulpverlening

Academie Mens en Maatschappij

Saxion te Enschede

Enschede, 24 mei 2017

Voorwoord

Voor u ligt het bachelor rapport 'StudieQ, goede cijfers zijn niet te koop'. Dit onderzoek is geschreven in het kader van leerpakket 9.2 'Bachelor onderzoek voor de opleidingen MWD en SPH aan Saxion Hogeschool Enschede' en voor StudieQ Enschede. Van september 2016 t/m mei 2017 hebben wij gewerkt aan dit onderzoek en het schrijven van dit rapport.

Tijdens het volgen van een individueel studiebegeleidingstraject van Charlotte de Poel bij StudieQ Enschede kwam zij op het idee om een onderzoek voor StudieQ te verrichten. In samenspraak met Annemieke van der Meer, haar studiecoach, zijn zij tot een passend onderwerp gekomen.

Bij deze willen wij Annemieke van der Meer graag bedanken voor de ondersteuning en de prettige begeleiding tijdens dit traject. Ook willen wij Willemijn van der Stadt bedanken voor alle aangedragen kennis en informatie tijdens het opstellen van het onderzoeksplan en de intervisiebijeenkomsten. Tevens willen wij alle respondenten bedanken die meegewerkt hebben aan dit onderzoek. Zonder hun medewerking had dit onderzoek niet tot stand kunnen komen.

Wij hebben met veel enthousiasme gewerkt aan dit onderzoek en hopen dat u dit met net zoveel plezier zal lezen!

Sabina Mehic
Charlotte de Poel

Enschede, 24 mei 2017

Samenvatting

Ouders kiezen steeds vaker voor aanvullend onderwijs. Belangrijke redenen hiervoor zijn dat de kinderen meer individuele aandacht krijgen, meer rust voelen, minder conflictsituaties en spanningen in de thuissituatie ervaren. Aanvullend onderwijs is een overkoepelende term voor alle verschillende vormen van studieactiviteiten buiten schooltijd.

StudieQ is een studiebegeleidingsinstituut in Enschede, die verschillende diensten aanbiedt met betrekking tot studiebegeleiding voor basisschool- en voortgezet onderwijsleerlingen en voor MBO-, HBO- en universitaire studenten. De vormen van begeleiding die aangeboden worden bestaan uit individuele begeleiding, groepsbegeleiding en orthopedagogische begeleiding. StudieQ staat voor het creëren en ondersteunen in het behalen van betere resultaten, meer zelfvertrouwen en terugkerend plezier in het volgen van onderwijs. De nadruk ligt op het versterken van de vaardigheden om kennis op te doen. StudieQ is een goedlopend particulier bedrijf en heeft behoefte aan een meetinstrument dat kan meten of de resultaten kloppen met de verwachtingen van studenten. In opdracht van StudieQ is onderzoek gedaan naar de ervaringen van voortgezet onderwijs-leerlingen en hun ouders met de studiebegeleiding die is gevolgd bij StudieQ. Op korte termijn zal er worden onderzocht wat de effecten van studiebegeleiding van StudieQ zijn. Daarnaast zal er op lange termijn een meetinstrument kunnen worden ontwikkeld waarmee resultaten kunnen worden vastgesteld. Daaruit is de volgende vraagstelling geformuleerd:

‘Wat zijn de ervaringen van voortgezet onderwijs-leerlingen en hun ouders met betrekking tot de studiebegeleiding die zij gevolgd hebben in studiejaar 2015-2016 bij StudieQ in Enschede?’.

Er is een kwalitatief onderzoek gevoerd waarbij is ingegaan op diepgaande informatie door op achterliggende motivaties, meningen, wensen en behoeften van de gekozen doelgroep. De focus binnen dit onderzoek lag op diepgang en het uitvragen van de ervaringen van de respondenten. Met behulp van semigestructureerde vragenlijsten zijn er tweeëntwintig interviews afgenomen onder drie respondentsoorten: voortgezet onderwijs-leerlingen, de bijbehorende ouders en twee begeleiders die werkzaam zijn binnen StudieQ.

Het is gebleken dat de ouders de studiebegeleiding prijzig vinden maar desondanks zijn leerlingen en ouders erg tevreden over het gevolgde studiebegeleidingstraject bij StudieQ. Ouders zijn tevreden over de resultaten die hun kind behaalt en tevens over de verbeterde thuissituatie. De thuissituatie wordt omschreven als een situatie met meer rust en ontspanning waarin de ouder weer ouder van haar kind kan zijn zonder enige spanning ten aanzien van school. Leerlingen geven hetzelfde aan en vinden het daarnaast fijn dat ze efficiënter hebben leren plannen, leren en werken. Dit maakt dat ze rustiger een toets ingaan, beter kunnen leren en makkelijker hun huiswerk weten te maken.

StudieQ is een studiebegeleidingsinstituut dat kwaliteit levert. Om de kwaliteit van het instituut behouden is er aanbevolen om te gaan werken met een strippenkaartsysteem. Dit systeem zal StudieQ toegankelijker maken voor een bredere doelgroep omdat een leerling/ouder zelf kan bepalen wanneer er

studiebegeleiding ingezet moet worden en hierdoor kunnen de kosten beperkt blijven. Tevens wordt er aanbevolen om een vervolgonderzoek uit te voeren naar aanleiding van dit onderzoek om op deze manier het langetermijndoel te verwezenlijken en een meetinstrument te ontwikkelen.

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Samenvatting	2
Hoofdstuk 1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Doelstellingen	7
1.2.1 Kortetermijndoel	7
1.2.2 Langetermijndoel	7
1.3 Hoofdvraag en deelvragen	7
1.3.1 Hoofdvraag	7
1.3.2 Deelvragen	8
1.4 Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2. Theoretisch kader	9
2.1 Theoretische deelvraag 1.	9
2.2 Theoretische deelvraag 2.	11
2.3 Theoretische deelvraag 3.	12
2.4 Theoretische deelvraag 4.	14
2.5 Conclusie theoretische deelvragen	16
2.5.1 Conclusie deelvraag 1.	16
2.5.2 Conclusie deelvraag 2.	17
2.5.3 Conclusie deelvraag 3.	17
2.5.4 Conclusie deelvraag 4.	18
Hoofdstuk 3. Methode van onderzoek	19
3.1 Type onderzoek	19
3.2 Onderzoekspopulatie en steekproef	20
3.3 Instrumenten	21
3.4 Procedure	21
3.5 Methode van analyseren van gegevens	22
3.6 Betrouwbaarheid	23
3.7 Interne en externe validiteit	23
3.8 Ethische overwegingen	24
Hoofdstuk 4. Resultaten	26
4.1 Kenmerken van de respondenten	26
4.1.1 Kenmerken begeleiders	26
4.1.2 Kenmerken ouders	27
4.1.3 Kenmerken leerlingen	27
4.2 Behandeling praktijkgerichte deelvraag 1.	28
4.2.1 Verwachtingen begeleiders	28
4.2.2 Verwachtingen ouders	28
4.2.3 Verwachtingen leerlingen	30
4.3 Behandeling praktijkgerichte deelvraag 2	30
4.3.1 Invloed begeleiders	30
4.3.2 Invloed ouders	31
4.3.3 Invloed leerlingen	32
4.4 Behandeling praktijkgerichte deelvraag 3.	33
4.4.1 Begeleiders	33
4.4.2 Sociaal-emotioneel ouders	34

4.4.3 Sociaal-emotioneel leerlingen	35
4.5 Behandeling praktijkgerichte deelvraag 4.	36
4.5.1 Tevredenheid begeleiders	36
4.5.2 Tevredenheid ouders	36
4.5.3 Tevredenheid leerlingen	38
Hoofdstuk 5. Conclusies	39
5.1 Conclusies deelvragen	39
5.1.1 Conclusie deelvraag 1. Thema verwachtingen	39
5.1.2 Conclusie deelvraag 2. Thema invloed	39
5.1.3 Conclusie deelvraag 3. Thema sociaal-emotioneel	40
5.1.4 Conclusie deelvraag 4. Thema tevredenheid	40
5.2 Conclusie hoofdvraag	41
5.3 Aanbevelingen	42
Hoofdstuk 6	43
6.1. Sterkte/zwakte analyse	43
6.1.1 Sterktes	43
6.1.2 Zwaktes	43
6.2 Discussie	44
Literatuurlijst	46
Bijlagen	48
Bijlage 1 Interviewvragen	49
Bijlage 2 Uitnodiging respondenten	56
Bijlage 3 Voorbeeld labelschema	57
Bijlage 4 Model overeenkomst onderzoeksopdracht	59
Bijlage 5 Model verlengde overeenkomst onderzoeksopdracht	61
Bijlage 6 Evaluatieformulier opdrachtgever	62
Bijlage 7 Beoordelingsformulier Bachelorrapport	64

Hoofdstuk 1. Inleiding

In dit hoofdstuk staat allereerst de aanleiding (1.1) van dit onderzoek beschreven. In deze aanleiding staan gebeurtenissen en bevindingen die tot het onderwerp van dit onderzoek hebben geleid. De volgende paragraaf (1.2) bestaat uit de korte- en langetermijndoelstellingen. Op basis van de doelstelling is er een hoofdvraag met bijbehorende deelvragen geformuleerd (1.3). Dit hoofdstuk zal afgesloten worden met de leeswijzer (1.4).

1.1 Aanleiding

Uit onderzoek voor de Onderwijsraad (2009) blijkt dat ouders in Nederland er steeds vaker voor kiezen om naast het reguliere onderwijs hun kind aanvullend onderwijs aan te bieden. Aanvullend onderwijs is de overkoepelende benaming voor verschillende vormen van studieactiviteiten die buiten de reguliere school-/studietijd worden aangeboden. De intentie van aanvullend onderwijs is de verbetering van leerprestaties en het vergroten van kennis (Jongejan, 2011). Aanvullend onderwijs wordt ook wel studiebegeleiding genoemd.

De belangrijkste beweegreden voor het volgen van studiebegeleiding is dat kinderen meer individuele aandacht krijgen. Er ontstaan, volgens ouders van kinderen die studiebegeleiding volgen, meer rust en minder conflictsituaties en spanningen in de thuissituatie. Daarnaast wordt er aangegeven dat kinderen door het volgen van studiebegeleiding leren hoe ze moeten leren, plannen en hoe structuur aan te meten. Wat mede als belangrijk motief wordt gezien, is de grotere kans op doorstroming naar een hoger opleidingsniveau (Onderwijsraad, 2009).

In Nederland zet de branchevereniging Landelijke Vereniging van Studiebegeleidingsinstituten (LVSI) zich in om de kwaliteit van studiebegeleidingsinstituten te waarborgen en te bevorderen. Studiebegeleiding bestaat in de volgende vormen: huiswerkbegeleiding, studiecoaching, bijles, examentraining, remedial teaching, diagnostiek, cito-/NIO-begeleiding en begeleiding bij studiekeuze/beroepskeuze (LVSI, 2014). In 2015 wordt in Nederland volgens de cijfers van het CBS 150 miljoen euro uitgegeven aan huiswerkbegeleiding (CBS, 2016). In Nederland is het aanbod van studiebegeleiding groeiende volgens Jesse Klaver van GroenLinks (Kamsma, 2015). Door de groei in het reguliere voortgezet onderwijs ondervinden leraren hoge werkdruk. Uit onderzoek van EenVandaag blijkt dat leraren in het voortgezet onderwijs vinden dat er te veel leerlingen in een klas zitten. De problematiek die volgens hen ontstaat is dat in meer en grotere klassen onvoldoende individuele aandacht gegeven kan worden aan excellente leerlingen en aan leerlingen met leerproblematiek (Van Vliet, 2013). Zoals Klapwijk en Van Egmond (2014) benoemen, kunnen leraren hierdoor minder goed differentiëren. Dit heeft effect op de leerprestaties van de leerlingen en de kwaliteit van lesgeven. De staatssecretaris van onderwijs, Sander Dekker, meldt in een artikel van de Rijksoverheid dat steeds meer kinderen die voorheen voortgezet speciaal onderwijs volgden vanaf 2014 passend onderwijs aangeboden kunnen krijgen. Het aantal kinderen dat les krijgt op het speciaal onderwijs is met bijna 3600 kinderen gedaald volgens Dekker. Het reguliere voortgezet onderwijs is gegroeid met 5000 kinderen per jaar (Rijksoverheid, 2016). Volgens onderzoek van Ellfers (2015) is het schaduwonderwijs in Nederland toegenomen. Met schaduwonderwijs bedoelt Ellfers het onderwijs wat wordt gegeven naast het reguliere onderwijsaanbod in Nederland

wat ook wel aanvullend onderwijs wordt genoemd. De groei van schaduwonderwijs is ontstaan door discrepantie tussen vraag en aanbod in het reguliere onderwijs. Studiebegeleidingsinstituten spelen met hun aanbod op deze groei en vraag in. Studiebegeleidingsinstituut StudieQ, aangesloten bij de LVSI, is gevestigd in Enschede, Hengelo en Oldenzaal. Het is een particuliere organisatie die verschillende diensten aanbiedt met betrekking tot studiebegeleiding voor basisschool -en voortgezet onderwijsleerlingen (VO-leerlingen) en voor MBO-, HBO- en universitaire studenten. De vormen van begeleiding die aangeboden worden bestaan uit individuele begeleiding, groepsbegeleiding en orthopedagogische begeleiding. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door orthopedagogen, GZ-psychologen, remedial teachers, bijlesdocenten en assistent begeleiders (HBO-/universitaire studenten).

StudieQ staat voor het creëren van en ondersteunen in het behalen van betere resultaten, meer zelfvertrouwen en terugkerend plezier in het volgen van onderwijs. Hier ligt de nadruk op het versterken van de vaardigheden om kennis op te doen en er wordt aandacht gegeven aan sociaal-emotionele aspecten met behulp van verschillende methodieken (StudieQ, 2016).

De opdrachtgever van dit onderzoek is orthopedagoog en vestigingscoördinator van StudieQ Enschede, Annemieke van der Meer. De vraag van de opdrachtgever is om de effecten te meten die invloed hebben gehad op het aangeboden studiebegeleidingstraject bij StudieQ. Door de ervaringen in kaart te brengen wordt er vastgesteld of de verwachtingen kloppend zijn met de resultaten. Er wordt een beeld geschetst van de behoeftes en hoe hier in de toekomst op ingespeeld kan worden. Op basis van deze gegevens zullen er aanbevelingen ontstaan voor het ontwikkelen van een meetinstrument.

1.2 Doelstellingen

In deze paragraaf zijn de doelstellingen opgesteld. De doelstellingen bestaan uit een korte -en een langetermijndoelstelling.

1.2.1 Kortetermijndoel

Het kortetermijndoel van dit onderzoek richt zich op de uitkomst van de ervaringen van VO-leerlingen, ouders en medewerkers van StudieQ Enschede.

1.2.2 Langetermijndoel

Met de uitkomsten van het kortetermijndoel kan er op lange termijn een meetinstrument worden ontwikkeld. Hiermee kunnen de verwachtingen en resultaten worden vastgelegd.

1.3 Hoofdvraag en deelvragen

De vraagstellingen van dit onderzoek staan in deze paragraaf beschreven. De Vraagstelling bestaat uit een hoofdvraag en theoretische en praktische deelvragen.

1.3.1 Hoofdvraag

“Wat zijn de ervaringen van VO-leerlingen en hun ouders met betrekking tot de studiebegeleiding die zij gevolgd hebben in studiejaar 2015-2016 bij StudieQ in Enschede?”.

1.3.2 Deelvragen

De deelvragen voor dit onderzoek bestaan uit theoretische en praktische deelvragen.

Theoretisch deelvragen:

1. Wat is studiebegeleiding?
2. Wat zijn redenen voor leerlingen en ouders om gebruik te maken van studiebegeleiding?
3. Welke vormen van studiebegeleiding biedt StudieQ aan en welke methodieken worden er gebruikt?
4. Hoe wordt er binnen de studiebegeleiding van StudieQ omgegaan met sociaal – emotionele problematiek?

Praktisch deelvragen:

5. Wat waren de verwachtingen van VO-leerlingen en hun ouders voorafgaand aan de studiebegeleiding van studiejaar 2015-2016 bij StudieQ?
6. Welke invloed heeft StudieQ gehad volgens VO-leerlingen, hun ouders en de studiebegeleiders van StudieQ Enschede met betrekking tot de studievoortgang van leerlingen in studiejaar 2015-2016?
7. Welke invloed heeft StudieQ gehad volgens VO-leerlingen, hun ouders en de studiebegeleiders van StudieQ Enschede met betrekking tot de resultaten van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in studiejaar 2015-2016?
8. In hoeverre zijn de VO-leerlingen en hun ouders tevreden over de studiebegeleiding van StudieQ in studiejaar 2015-2016?

1.4 Leeswijzer

In dit onderzoeksrapport staat in hoofdstuk 1, de aanleiding van dit onderzoek omschreven. Na de aanleiding worden de doelen, de hoofd en deelvragen beschreven. Hoofdstuk 2 bestaat uit het theoretisch kader en hierin worden de theoretische deelvragen door middel van vakliteratuur beantwoord rondom het onderwerp studiebegeleiding. Aan het einde van dit hoofdstuk staan de conclusies van de theoretische deelvragen. Hoofdstuk 3 beschrijft de methode van onderzoek. Hier worden het onderzoektype en de onderzoeksvorm omschreven en uitleg gegeven de validiteit van het onderzoek. In hoofdstuk 4 staan de resultaten van de interviews met de begeleiders van StudieQ, de leerlingen van StudieQ en zijn of haar ouders. In hoofdstuk 5 worden conclusies getrokken en deze zijn gericht op de hoofd- en deelvragen van dit onderzoek. Aan de hand van de conclusies zullen er aanbevelingen worden gedaan. In hoofdstuk 6 staan de sterkte en zwaktes van dit onderzoek geanalyseerd en dit hoofdstuk wordt afgesloten met een discussie.

Hoofdstuk 2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk worden de theoretische deelvragen van het onderzoek beantwoord. De eerste vier paragrafen bestaan uit de theoretische deelvragen en in de vijfde paragraaf wordt de conclusie per deelvraag weergegeven. De gegevens in dit hoofdstuk zijn afkomstig uit bestaande literatuur. Om uiteindelijk antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag, wordt eerst beschreven in paragraaf 2.1 Wat studiebegeleiding is. In paragraaf 2.2 worden de redenen om studiebegeleiding te volgen beschreven. Welke vormen van studiebegeleiding StudieQ geeft en welke methodieken StudieQ hierbij hanteert wordt uitgelegd in paragraaf 2.3. Tot slot wordt er beantwoord hoe er binnen StudieQ met sociaal- emotionele problematieken van leerlingen wordt omgegaan. Daarna volgen in paragraaf 2.5 de conclusies op de theoretische deelvragen.

2.1 Theoretische deelvraag 1.

Wat is studiebegeleiding?

Studiebegeleiding is een breed begrip. Dit komt doordat studiebegeleiding een overkoepelende benaming is van verschillende facetten die aangeboden worden binnen het aanvullend onderwijs. Aanvullend onderwijs wil zeggen dat naast het reguliere (verplichte) onderwijs dat in Nederland wordt aangeboden, de mogelijkheid bestaat om naschoolse begeleiding of huiswerkbegeleiding te volgen. Deze begeleiding wordt door particuliere instellingen aangeboden, veelal vanuit een commerciële grondslag (GION, 2009). In 2015 bestaan er naar schatting van het LVSI in Nederland 500 organisaties die studiebegeleiding aanbieden. Deze schatting is gebaseerd op alle geregistreerde studiebegeleidingsinstituten die onder het keurmerk van LVSI vallen. De exacte cijfers van het aantal instituten zijn niet bekend omdat niet elk instituut ingeschreven staat bij het LVSI. Volgens onderzoek van de Onderwijsraad (2009) volgen er naar schatting 60.000 tot 100.000 leerlingen huiswerkbegeleiding in Nederland verdeeld over 1000 verschillende studiebegeleidingsinstituten.

Het studiebegeleidingsaanbod verschilt per leeftijdscategorie en het type onderwijs. Het basisonderwijs is bijvoorbeeld in Nederland wettelijk verplicht voor kinderen vanaf 5 jaar (Nationale Onderwijsgids, 2016). Naast het reguliere basisonderwijs kan er aan basisschoolleerlingen individuele studiebegeleiding worden aangeboden. De begeleiding voor basisschoolleerlingen wordt ingezet op het moment dat er een leerprobleem of andere problemen aan het licht komen waardoor de leerling niet meekomt met het leerniveau van zijn of haar klasgenoten. Het onderzoeken en (intensief) begeleiden van leerproblemen kost veel tijd en het is het voor een basisschool bijna niet mogelijk om binnen de eigen organisatie specifieke hulp aan te bieden (JTIB, z.j.). Dit is een reden dat scholen deze taak uitbesteden aan externe partijen die hierin zijn gespecialiseerd. Deze vorm van begeleiding van basisschoolleerlingen wordt Remedial Teaching genoemd. Dit betekent dat er door een professioneel remedial teacher/ orthopedagoog, vakkundig hulp op maat wordt aangeboden. De Landelijk Beroepsvereniging Remedial Teachers (z.j.) beschrijft de volgende vakinhoudelijke kernmerken van Remedial Teaching:

- Individuele begeleiding (in kleine groepjes komt ook voor)
- Handelingsgericht werken: signalering, diagnostisering, remediëring, evaluatie

- Doelgericht en intensief werken met een leerling of leerlingen
- Hulp op maat n.a.v. een hulpvraag
- Aanleren van vaardigheden om met leerprobleem/-stoornis te kunnen omgaan
- Ervoor zorgen dat de leerling op zijn/haar eigen school kan blijven
- Een plan maken dat in de groep gebruikt wordt wanneer de Remedial Teacher er niet bij is
- Informatie verstrekken aan het kind en zijn omgeving (school en ouders) (LBRT, 2016).

Bij een leeftijd van 14 jaar moet het basisonderwijs in Nederland behaald zijn om vervolgens te starten met het VO-onderwijs.

In het VO-onderwijs wordt studiebegeleiding aangeboden aan VO-leerlingen. De gemiddelde leeftijd van het starten in het VO is 12 jaar (CBS, 2016). Tot het 16^e jaar is de leerling leerplichtig en mocht er in deze tijd geen startkwalificatie (havo, vwo of mbo-niveau 2 of hoger diploma) zijn behaald dan is de leerling verplicht om alsnog tot het 18^e jaar onderwijs te volgen (Rijksoverheid, z.j.). Het doel van het volgen van studiebegeleiding voor VO-leerlingen is divers en is afhankelijk van individuele behoefte. Volgens Malzano en Helflebower (2013) bestaat studiebegeleiding voor VO-leerlingen uit het ondersteunen van obstakels waar het schoolleven en de levensfase waarin zij verkeren, hen voor stelt en de handvatten geven om in de toekomst zo effectief mogelijk kennis en vaardigheden eigen te maken. Op het gebied van studiebegeleiding voor de VO-leerling bestaan verschillende methodieken. Naast Remedial teaching worden vakgerichte bijlessen, huiswerkbegeleiding en groep -en orthopedagogische begeleiding ingezet (LVSI, 2016). Voor de VO-leerling verschilt de essentie van remedial teaching niet met die van de basisschoolleerling. De informatie in bovenstaande alinea over remedial teaching geldt daarom ook voor de VO-leerling.

In 2011 onderzocht Jongejan inhoudelijk het effect van leren buiten schooltijd. Samenvattend wordt in dit onderzoek van Jongejan (2011) het maken van huiswerk omschreven als het bevorderen van de studievaardigheden door zelfstandig te werken en het leren van lesstof en het opdoen van benodigde kennis. Hiervoor kan extra huiswerkbegeleiding worden gevolgd waarbij een leerling meerdere malen per week bij een huiswerkbegeleidingsinstituut komt. Eerst worden de leerachterstanden en problemen in kaart gebracht. Vervolgens kan een begeleider ondersteuning bieden bij leren-leren, plannen, structuur aanmeten, controleren van een planning, overhoren en ondersteuning in het maken van opdrachten. Daarnaast is het bij een studiebegeleidingsinstituut vrijwel altijd mogelijk om bijles te volgen waarbij de focus wordt gelegd op één specifiek vak (Huiswerkbegeleiding.nl, 2016).

De aangeboden orthopedagogische begeleiding voor VO-leerlingen bestaat voornamelijk uit Sociale Vaardigheidstraining (SOVA), faalangsttraining en studiecoaching. Deze vormen van begeleiding hebben te maken met sociaal-emotionele aspecten. VO-leerlingen bevinden zich in een levensfase waarbij de sociaal- emotionele aspecten in ontwikkeling zijn. Naar behoefte spelen studiebegeleidingsinstituten hier op in (StudieQ, 2016).

Naast basis- en VO-leerlingen wordt studiebegeleiding ook aangeboden aan middelbaar- (mbo) en hoger beroepsonderwijs (hbo)- en wetenschappelijk onderwijs (wo)- studenten. De leeftijd van deze doelgroep is 16 jaar of ouder (CBS, 2016). Voor

deze studenten is studiebegeleiding een individueel proces waarbij maatwerk een belangrijke rol speelt. Er wordt gekeken naar de behoefte van de student en zijn of haar hulpvraag. Vakgerichte bijlessen, studiecoaching en orthopedagogische begeleiding worden hier ingezet (LVSI, 2016). Aangezien de focus voor dit onderzoek op voortgezet onderwijs leerlingen ligt, wordt er inhoudelijk niet verder op de doelgroepen mbo/hbo- en wo- studenten ingaan.

Ondanks de onderlinge gemeenschappelijke algemene kenmerken hanteren instituten hun eigen werkwijze waarmee zij zich profileren. Studiecentrum StudieQ (2016), waar dit onderzoek voor wordt verricht, hanteert de volgende werkwijze: Na schooltijd kunnen leerlingen van studiebegeleiders, orthopedagogen of docenten ondersteuning krijgen bij het maken en leren van het huiswerk. Dat kan onder andere in de vorm van bijles of studiebegeleiding. Bij studiebegeleiding wordt er hulp aangeboden bij planning, kennisoverdracht of bij het leren-leren (leerstrategieën). Binnen de studiebegeleiding krijgt een leerling ondersteuning van een orthopedagoog. Een orthopedagoog richt zich niet alleen op de studieresultaten van de leerling maar ook op sociaal- emotionele aspecten, het leren-leren en de sociaal- emotionele ontwikkeling. Bij bijles is de ondersteuning specifiek gericht op één vak dat wordt gegeven door een bijlesdocent.

Volgens de visie van StudieQ zijn voorgaande methodes van begeleiding verweven met elkaar en wordt hier tijdens de studiebegeleiding op ingezet. StudieQ is gespecialiseerd in maatwerk. Samen met de ouder en leerling wordt er gekeken naar een passend traject voor de leerling.

Het begrip studiebegeleiding dat StudieQ hanteert wordt door de overheid ook wel privaat of schaduwonderwijs genoemd. Schaduwnonderwijs is een overkoepelende benaming voor verschillende vormen van studiebegeleiding (Tielbeke, 2016). Privaat wil hier zeggen dat er naast het gevolgde reguliere onderwijs extra onderwijs wordt ingezet voor een kind.

2.2 Theoretische deelvraag 2.

Wat zijn redenen voor leerlingen en ouders om gebruik te maken van studiebegeleiding?

De private onderwijskosten zijn de afgelopen jaren in Nederland gestegen. Uit gegevens van het CBS (2015) komt naar voren dat er in 2010, 142 miljoen euro werd uitgegeven aan studiebegeleiding in Nederland. In 2015 is dit bedrag gestegen naar 189 miljoen euro per jaar. Volgens Elffers (2013) zijn er remediërende en competitieve redenen die te maken hebben met deze groei van het schaduwonderwijs. Het volgen van schaduwonderwijs vanuit een remediërende functie betekent dat er extra onderwijs wordt gevolgd om studieachterstanden weg te werken. Vanuit de competitieve functie wordt schaduwonderwijs gevolgd om zo goed en hoog mogelijk te kunnen scoren. Dit heeft te maken met de toenemende prestatiedruk vanuit maatschappelijk oogpunt. Een hoog opleidingsniveau speelt een belangrijke rol in de hedendaagse samenleving (Elffers, 2013).

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2010) heeft onderzocht wat de voornaamste redenen zijn van ouders met kinderen in het VO-onderwijs om voor privaat onderwijs te kiezen. De voornaamste redenen zijn het voorkomen van doubleren van het kind (remediërende functie) en zonder de extra aandacht wordt er volgens ouders door het kind te weinig tijd aan huiswerk besteed (competitieve

functie). Daarbij komt dat de zelfstandigheid van een kind binnen het schoolsysteem steeds meer centraal staat. Een reden hiervan is de wet op Passend onderwijs die sinds augustus 2014 wordt gehanteerd binnen het basis- en voortgezet onderwijs. Dit betekent dat scholen verantwoordelijk zijn voor de zorgplicht van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Volgens Arendsen (2016) resulteert het Passend onderwijs voor scholen in een confrontatie van het geven van onderwijs in combinatie met begeleiding, terwijl er aan een gevarieerde groep leerlingen educatie moet worden gegeven. Kinderombudsman Marc Dullaert geeft aan dat het Passend onderwijs problematisch kan zijn voor kinderen die psychisch ziek zijn, gedragsproblemen hebben of een ontwikkelingsstoornis. Deze kinderen hebben maatwerk nodig (Vasterman, 2015).

Volgens Luijckx (2015) mist het aanleren van studievoordigheden. Leerlingen worden op het gebied van zelfsturing overvraagd. Terwijl duidelijk is dat vaardigheden als plannen, reflecteren, evalueren, problemen oplossen, op tijd hulp vragen en eigen verantwoordelijkheid nemen in de adolescentie nog in ontwikkeling zijn en begeleiding behoeven. De keuze voor extra ondersteuning naast het reguliere studietoebod is voor ouders van deze kinderen een logische stap, aangezien het effect zal hebben op het zelfvertrouwen, de studievoordigheden en het bevorderen van een zelfstandige werkhouding (Arkema, 2010). Door middel van het aanbieden van verschillende vormen van studiebegeleiding kunnen deze verschillende effecten tot stand komen. In de volgende paragraaf staan de vormen en methodieken van studiebegeleiding die StudieQ aanbiedt omschreven.

2.3 Theoretische deelvraag 3.

Welke vormen van studiebegeleiding biedt StudieQ aan en welke methodieken worden er gebruikt?

Voorafgaand aan een studiebegeleidingstraject bij StudieQ wordt er een intakegesprek afgenomen. Naar aanleiding van dit intakegesprek wordt bepaald welke vorm(en) van studiebegeleiding kan/kunnen worden ingezet. Het opzetten van zo'n traject gebeurt op inzicht van degene die het intakegesprek voert waarbij rekening wordt gehouden met de vraag van de leerling en/of ouder/verzorger.

StudieQ staat voor het creëren van en ondersteunen in het behalen van betere resultaten, opbouwen van meer zelfvertrouwen en terugkerend plezier in het volgen van onderwijs. De nadruk binnen het studiecentrum ligt op het versterken van de vaardigheden om kennis op te doen. Om onder andere deze visie te verwezenlijken biedt StudieQ de volgende vormen van studiebegeleiding aan:

- Individuele studiebegeleiding
- Groepsbegeleiding
- Orthopedagogische begeleiding

Binnen deze vormen worden verschillende methodieken toegepast. Bij individuele en orthopedagogische begeleiding is er een- op –een contact met maatwerk als belangrijk uitgangspunt. Tijdens de individuele begeleiding wordt er toegesproken op specifieke wensen van leerlingen en/of hun ouders. Groepsbegeleiding bestaat uit studiebegeleiding dat als maatwerk wordt aangeboden. Daarnaast wordt er gewerkt aan sociaal-emotionele aspecten door middel van verschillende methodieken. Dit

wordt orthopedagogische begeleiding genoemd.

Deze vormen van studiebegeleiding worden binnen StudieQ uitgevoerd door orthopedagogen, GZ-psychologen, remedial teachers, bijlesdocenten en assistent begeleiders (HBO-/Universitaire studenten). Uitleg over deze functies staan uitgebreid beschreven in paragraaf 2.4. De vormen van studiebegeleiding en methodieken binnen de werkwijze van StudieQ met betrekking tot VO-leerlingen worden in onderstaande alinea's uitgediept.

Individuele studiebegeleiding bestaat uit studiecoaching en bijles. Studiecoaching is in feite individuele studiebegeleiding. Er wordt gehandeld naar de hulpvraag van de leerling en/of ouder(s). Tijdens de coaching staat het leren-leren centraal. Bij leren-leren wordt de leerstrategie van de leerling verbeterd. De leerstrategie die wordt toegepast door de leerling wordt bekeken met de coach en dan worden hier aanpassingen in gedaan. De leerling krijgt tools mee vanuit StudieQ die de leerstrategie zouden kunnen verbeteren. Bij een volgende afspraak vindt de evaluatie plaats. De coach gaat dan samen met de leerling na hoe de aanpassingen zijn gegaan en hoe de leerling het heeft ervaren. Als het passend is, wordt het zo gelaten en anders wordt de strategie iets bijgesteld. De tools die de leerling vanuit StudieQ aangereikt krijgt, zijn afkomstig uit een werkwijze die binnen StudieQ is ontwikkeld. De werkwijze is een methode zonder naam en heeft onder andere te maken met weekplanningen voor de structuur. Leerlingen leren verder om overzicht te krijgen in de lesstof en hoofd- en bijzaken te onderscheiden door onder andere te leren te structureren/ samenvatten/ mindmappen. Het is niet vanzelfsprekend dat een leerling weet hoe hij of zij het beste kan leren. Bij StudieQ krijgt de leerling door middel van een individuele aanpak en de bovengenoemde tools om te leren hoe optimaal te presteren (StudieQ, 2016). Tevens worden er binnen deze vorm vakinhoudelijke vragen beantwoord. Een leerling geeft aan met welk vak hij hulp nodig heeft en daar wordt extra ondersteuning in aangeboden.

Groepsbegeleiding valt onder de noemer; studiebegeleiding. Dit kan bij andere studiebegeleidingsinstituten, huiswerkbegeleiding genoemd worden. StudieQ kiest bewust voor de benaming studiebegeleiding omdat zij de term huiswerkbegeleiding te beperkt vindt. Dit komt omdat naast het geven van huiswerkbegeleiding de combinatie gemaakt wordt met het leren-leren, leren plannen, na de individuele behoefte(s) van de leerling.

Tijdens de orthopedagogische begeleiding staat de sociaal – emotionele ontwikkeling van de leerling centraal waarbij met name het zelfvertrouwen van de leerling vergroot wordt. Binnen StudieQ worden delen gebruikt uit methodieken als Sociale Vaardigheidstraining (SOVA), Kanjertraining (individuele begeleiding die gericht is op sociale weerbaarheid), faalangsttraining (in deze training worden aspecten uit de RET gebruikt) en oplossingsgericht werken. Er wordt binnen StudieQ met deze methodieken integratief gewerkt. Dit wil zeggen dat er uit elke methodiek aspecten worden gebruikt om een individuele aanpak zo goed mogelijk te kunnen laten aansluiten op de hulpvraag. De methodieken faalangsttraining, kanjertraining en oplossingsgericht werken worden verder beschreven in paragraaf 2.4.

De ontwikkeling van studievoordigheden en sociaal-emotionele ontwikkeling zijn verweven met elkaar (StudieQ, 2016). Het is een wisselwerking, wanneer de leerling

emotioneel beter in zijn vel zit, heeft dat zijn weerslag op het leren en andersom geldt hetzelfde. De bijdrage van studiebegeleiding kan positieve impact hebben op de ontwikkeling van de leerling en biedt de ruimte om hulpvragen op te lossen door middel van de methodieken die StudieQ aanbiedt (StudieQ, 2016). De professionals van StudieQ leggen de nadruk op het “ontzorgen” van de leerling. Daarmee wordt bedoeld dat de insteek van de begeleiding centraal staat op hulpvragen die bij ouders en/of leerlingen spelen. Directrice van StudieQ Enschede en Hengelo, Nicole Arendsen, benoemt dat het belangrijk is om leerlingen te inspireren en te leren om effectief en succesvol te zijn. Wat StudieQ doet is deze leerlingen door middel van hun expertise maatwerk aan te bieden. Wat betekent dat ze uitgaan van de behoefte van de leerling en daarop inspelen. Zodoende kunnen zij hun eigen krachten ontdekken waardoor blokkades kunnen verdwijnen (Arendsen, 2016).

2.4 Theoretische deelvraag 4.

Hoe wordt er binnen de studiebegeleiding van StudieQ omgegaan met sociaal – emotionele problematiek?

In deze paragraaf wordt de doelgroep gedefinieerd waarop de focus ligt binnen dit rapport. Daarna zullen de methodieken die van toepassing zijn bij sociaal-emotionele problematiek verder worden uitgediept.

Het voortgezet onderwijs volgt na het basisonderwijs. Binnen het basisonderwijs vindt de basisvorming van een kind plaats. Dit zijn de eerste 8 jaar van het onderwijsleven van een kind. Daarna gaat het kind naar het voortgezet onderwijs. Vanaf hier wordt het kind, de leerling genoemd. Leerlingen maken een CITO- toets op de basisschool die bepaalt wat voor een niveau ze kunnen volgen binnen het voortgezet onderwijs. De niveaus lopen op van praktijkonderwijs naar vmbo, havo of vwo. Op het voortgezet onderwijs worden leerlingen voorbereid op de arbeidsmarkt (Rijksoverheid, 2016). Niet alle leerlingen leren hetzelfde of hebben hetzelfde niveau, daarom zijn er binnen het voortgezet onderwijs verschillende niveaus waarop een leerling onderwijs kan volgen. Op het voortgezet onderwijs wordt in vergelijking met de basisschool meer verwacht van een leerling. Naast het verschil dat ze (meer) iedere dag huiswerk krijgen, wordt er verwacht dat er keuzes gemaakt kunnen worden die invloed hebben op de toekomst, zoals de keuze voor een beroepssector. Op het voortgezet onderwijs krijgen ze in de onderbouw een grote variatie aan lessen en in de bovenbouw wordt van ze verwacht dat ze een keuze maken welke richting ze op willen. Dit kan zijn: Techniek, Zorg & Welzijn, Economie of Groen op het vmbo en voor havo/vo kunnen ze kiezen uit: Natuur en Techniek, Natuur en Gezondheid, Economie en Maatschappij en Cultuur en Maatschappij (Cocon, 2007).

De leerlingen op het voortgezet onderwijs variëren in leeftijd van 11 tot 18 jaar. Deze leerlingen bevinden zich in een kwetsbare levensfase waarbinnen veel ontwikkelingen plaatsvinden. De pubertijd, ook wel "de adolescentie" genoemd, is een periode waarin kinderen belangrijke lichamelijke en geestelijke ontwikkelingen doormaken. Deze periode begint met ongeveer 10 jaar en eindigt rondom de leeftijd van 22. Het lichaam wordt geslachtsrijp, de hersenen ontwikkelen zich en kinderen ervaren meer emoties en hebben een mogelijk andere gedachtegang. Dit heeft te maken met de groeispurt die de adolescent doormaakt. Naast de lichamelijke weg naar het volwassen schap maakt het brein ook een aantal belangrijke ontwikkelingen

door. De hersenen groeien tussen het 12^e en 16^e jaar. De verbindingen tussen de hersencellen worden verfijnder en efficiënter en daarnaast wordt de informatieverwerking beter georganiseerd zodat deze sneller kan gaan. Elk hersengebied wordt meer gespecialiseerd in de functie waarvoor het bedoeld is. Deze veranderingen kunnen een chaotisch gevoel veroorzaken voor de adolescent (Tieleman, 2011). Deze chaos kan het kind letterlijk uiten in zijn leefomgeving, vandaar het zogenoemde pubergedrag. De reorganisatie die binnen de hersenen plaatsvindt, kan zorgen voor onrust in het hoofd van de puber en deze onrust resulteert daarom vaak in stemmingswisselingen. Deze onrust kan onzekerheid veroorzaken, niet alleen bij het kind zelf, maar ook bij ouders. Het verschilt per kind hoe erg deze onzekerheid kan zijn. Binnen deze periode kunnen jongeren zich afzetten tegen hun ouders, dit komt omdat de adolescent een eigen identiteit aan het ontwikkelen is (Mens en Gezondheid, 2014). Het is voor hen een lastige periode omdat ze zich gaan ontwikkelen van kind tot volwassene (Crone, 2008). Binnen deze periode kunnen kinderen zich vaak onzeker, somber of angstig voelen. Faalangst kan groeien als een effect op deze ontwikkelingen. Het ontstaat al in het 8e jaar van een kind en kan groeien of afnemen bij het meemaken van negatieve ervaringen op school of in het privéleven. Als een kind slechter presteert dan verwacht ten opzichte van de intelligentie en capaciteiten dan kan dit de angst opwekken iets niet te kunnen, waardoor prestaties naar beneden gaan en deze angst bevestigd wordt. Het wordt dan negatieve faalangst genoemd (Bos, 2016). Voor ouders kan dit soms moeilijk zijn om mee om te gaan. Er kan veel ruzie zijn thuis, weinig communicatie door onbegrip en onzekerheid (Kohnstamm, 2009).

De methodieken faalangsttraining, kanjertraining en oplossingsgericht werken worden binnen StudieQ ingezet voor VO- leerlingen en worden ingezet om aan sociaal – emotionele problematieken bij deze leerlingen te werken. Deze methoden worden voornamelijk toegepast bij jongeren van 7 tot 17 jaar oud. VO- leerlingen die met de volgende aspecten te maken hebben kunnen in aanmerking komen voor begeleiding en wordt er gebruik gemaakt van een van deze methodieken.

Leerlingen die:

- Moeite hebben met het omgaan of uiten van gevoelens
- Weinig zelfvertrouwen hebben
- Moeite hebben met kritiek ontvangen
- Een laag zelfbeeld hebben
- Baat hebben bij weerbaarheid
- Moeite hebben met interactie binnen vriendschappen of het gezin

Zoals in paragraaf 2.3 benoemd is, wordt er door de professionals gedrag gesignaleerd bij een leerling en aan de hand van deze signalen wordt er een passend begeleidingstraject opgesteld.

Bij SOVA en Kanjertraining wordt de focus gelegd op individuele leerpunten en bij de onderbouw wordt gebruik gemaakt van rollenspellen. Ouders spelen binnen deze training ook een grote rol. Ouders leren om hun kind en de ontwikkeling beter te begrijpen en krijgen tools aangereikt hoe hun kind te ondersteunen bij de gedragsverandering die het doormaakt.

Oplossingsgericht werken is een methodiek die de focus legt op de sterke kanten van de leerling. Het probleem wordt niet benoemd, maar er wordt juist gekeken naar

oplossingen. Het is een positieve methodiek waar integratief gebruik van wordt gemaakt bij StudieQ (StudieQ, 2016).

2.5 Conclusie theoretische deelvragen

In deze paragraaf worden de conclusies van de vier theoretische deelvragen van dit onderzoek beschreven. In deelparagraaf 2.5.1 wordt de conclusie van deelvraag 1 omschreven. In deelparagraaf 2.5.2 de conclusie van deelvraag 2. In deelparagraaf 2.5.3 de conclusie van deelvraag 3 en in deelparagraaf 2.5.4 de conclusie van deelvraag 4.

2.5.1 Conclusie deelvraag 1.

Wat is studiebegeleiding?

Studiebegeleiding valt onder aanvullend onderwijs. Dit wordt aangeboden door particuliere instellingen en er is hier mogelijkheid tot naschoolse begeleiding of huiswerkbegeleiding (GION, 2009). Het aanbod in studiebegeleiding verschilt per doelgroep. Per doelgroep zijn er verschillende vormen van studiebegeleiding.

Tijdens de leerjaren op de basisschool wordt de vorm van studiebegeleiding voor deze doelgroep Remedial Teaching genoemd. Er wordt hulp op maat aangeboden aan basisschoolleerlingen met leerproblematieken of andere problematieken waardoor de leerling niet meekomt met zijn eigen niveau. Vakinhoudelijke kenmerken van Remedial Teaching zijn:

- Individuele begeleiding (in kleine groepjes komt ook voor)
- Handelingsgericht werken: signalering, diagnostisering, remediëring, evaluatie
- Doelgericht en intensief werken met een leerling of leerlingen
- Hulp op maat n.a.v. een hulpvraag
- Aanleren van vaardigheden om met leerprobleem/-stoornis te kunnen omgaan
- Ervoor zorgen dat de leerling op zijn/haar eigen school kan blijven
- Een plan maken dat in de groep gebruikt wordt wanneer de Remedial Teacher er niet bij is
- Informatie verstrekken aan het kind en zijn omgeving (school en ouders) (LBRT, 2016).

Voortgezet onderwijsleerlingen: Voor VO-leerlingen bestaan er verschillende methodieken van studiebegeleiding.

- Vakgerichte begeleiding

Dit wordt ook wel bijles genoemd. Hier wordt aandacht besteed aan één specifiek vak en hier wordt de focus op gelegd.

- Huiswerkbegeleiding

Huiswerkbegeleiding vindt veelal plaats bij daarvoor bestemde huiswerkinstituten. Hier worden de leerachterstanden en problemen in kaart gebracht. Vervolgens kan een begeleider ondersteuning bieden leren-leren, plannen, structuur aanmeten, controleren van een planning, overhoren en ondersteuning in het maken van opdrachten. (Huiswerkbegeleiding.nl, 2016)

- Orthopedagogische begeleiding

De verschillende methodes die worden toegepast binnen deze vorm van begeleidingen zijn Sociale Vaardigheidstraining, faalangstraining of studiecoaching (StudieQ, 2016)

- Remedial Teaching

Deze geldt hetzelfde als voor de basisschoolleerling.

MBO/HBO/WO studenten: Bij deze doelgroep is studiebegeleiding een individueel proces. Maatwerk staat hier ook centraal waarbij wordt gekeken naar de hulpvraag en behoefte. Vakgerichte bijlessen, studiecoaching en orthopedagogische begeleiding worden hier ingezet. (LVSI, 2016).

Elk huiswerkinstituut heeft zijn eigen werkwijze. Binnen StudieQ (waar dit onderzoek voor geldt) wordt veelal bijles en studiebegeleiding gegeven. Binnen StudieQ wordt er ondersteuning aangeboden door een orthopedagoog bij planning, kennisoverdracht of bij het leren-leren tijdens de studiebegeleiding. Een orthopedagoog richt zich niet alleen op de studieresultaten van de leerling maar ook op sociaal- emotionele aspecten, het leren-leren en de sociaal- emotionele ontwikkeling. Bij bijles is de ondersteuning specifiek gericht is op één vak dat wordt gegeven door een bijlesdocent (StudieQ, 2016).

2.5.2 Conclusie deelvraag 2.

Wat zijn redenen voor leerlingen en ouders om gebruik te maken van studiebegeleiding?

De redenen om gebruik te maken van studiebegeleiding zijn remediërend en competitief. Het volgen van schaduwonderwijs vanuit een remediërende functie betekent dat er extra onderwijs wordt gevolgd om studieachterstanden weg te werken. Vanuit de competitieve functie wordt schaduwonderwijs gevolgd om zo goed en hoog mogelijk te kunnen scoren.

De voornaamste redenen zijn het voorkomen van doubleren van het kind (remediërende functie) en zonder de extra aandacht wordt er volgens ouders door het kind te weinig tijd aan huiswerk besteedt (competitieve functie). Dit heeft te maken met de toenemende prestatiedruk vanuit maatschappelijk oogpunt. Een hoog opleidingsniveau speelt een belangrijke rol in de hedendaagse samenleving (Elffers, 2013).

2.5.3 Conclusie deelvraag 3.

Welke vormen van studiebegeleiding biedt StudieQ aan en welke methodieken worden er gebruikt?

Voorafgaand van een studiebegeleidingstraject bij StudieQ wordt een intakegesprek afgenomen. Tijdens dit gesprek wordt het begeleidingsproces bepaald. De volgende vormen van studiebegeleiding kunnen worden aangeboden:

- Individuele studiebegeleiding
 - Groepsbegeleiding
 - Orthopedagogische begeleiding
- (deze staan omschreven in paragraaf 2.5.1)

De methodieken die StudieQ gebruikt bij Individuele studiebegeleiding zijn studiecoaching en bijles.

- Studiecoaching: Is een individueel studiebegeleidingstraject gericht op de hulpvraag

van leerling en/of ouder(s). Hier staat het leren-leren centraal. De missie van de studiecoaching is de leerstrategie van de leerling te verbeteren.

De tools die hiervoor worden aangeleerd zijn structuur creëren, overzicht behouden en hoofd en bijzaken leren scheiden. Er is ook mogelijkheid om vakinhoudelijke vragen te stellen.

- Bijles: Bij deze vorm van begeleiding worden vakinhoudelijke vragen beantwoord. Een leerling geeft aan met welk vak hij moeite heeft en daarbij wordt extra individuele ondersteuning geboden.

- Groepsbegeleiding heet binnen StudieQ Studiebegeleiding. Deze begeleiding bestaat uit huiswerkbegeleiding in combinatie met het leren-leren, leren plannen en er wordt gekeken naar de individuele behoefte(s) van de leerling en er wordt hierop ingespeeld.

- Orthopedagogische begeleiding: Hier staat de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling centraal. De methodieken die voor deze vorm van begeleiding worden ingezet zijn als Sociale Vaardigheidstraining (SOVA), Kanjertraining (individuele begeleiding die gericht is op sociale weerbaarheid), faalangsttraining, in deze training worden aspecten uit de RET gebruikt) en oplossingsgericht werken (StudieQ, 2016). De methodieken worden nader beschreven in deelparagraaf 2.5.4.

2.5.4 Conclusie deelvraag 4.

Hoe wordt er binnen de studiebegeleiding van StudieQ omgegaan met sociaal – emotionele problematiek?

De grootste doelgroep binnen StudieQ bevindt zich in de fase van beginnende adolescentie. Bij deze doelgroep, ook wel pubers genoemd, treden er grote lichamelijke en mentale veranderingen op. Binnen deze periode kunnen kinderen zich vaak onzeker, somber of angstig voelen (Bos, 2016).

Vooraf de mentale veranderingen die te maken hebben met de ontwikkeling van de hersenen zorgen voor symptomen als chaotische gevoelens en gedragingen (Tieleman, 2011). Wat tot onrust kan zorgen in het hoofd van de puber en wat vervolgens kan resulteren in stemmingswisselingen.

Binnen StudieQ (2016) worden er voor deze doelgroep 3 methodes aangeboden zodat er geleerd kan worden hoe je met sociaal-emotionele problematieken om kan gaan of hoe deze te verhelpen.

De methodes zijn SOVA-training, kanjertraining en oplossingsgericht werken.

Oplossingsgericht werken is een methodiek die de focus legt op de sterke kanten van de leerling. Het probleem wordt niet benoemd, maar er wordt juist gekeken naar oplossingen.

Hoofdstuk 3. Methode van onderzoek

Binnen dit hoofdstuk wordt er gekeken naar de doelstelling, de onderzoeksvraag, deelvragen en de onderzoeksmethode. In alinea 3.1 wordt het type onderzoek beschreven, in 3.2 de onderzoekspopulatie en steekproef, in 3.3 wordt de focus gelegd op de gekozen instrumenten, de procedure wordt beschreven in 3.4, in 3.5 wordt de methode van het analyseren van de gegevens beschreven, in 3.6 gaat het om de betrouwbaarheid van het onderzoek, alinea 3.7 beschrijft de interne en externe geldigheid en tot slot beschrijft 3.8 de ethische overwegingen. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een samenvatting.

3.1 Type onderzoek

Dit onderzoek is een kwalitatief onderzoek doordat de aandacht ligt op hoe de studiebegeleiding bij StudieQ wordt ervaren door ouder en leerling. De kwalificerende onderzoeksvorm is gebaseerd op de aard, waarde en eigenschappen van wat onderzocht wordt (Migchelbrink, 2006). Tevens wordt op deze manier van onderzoeken diepgaande informatie vergaard door in te gaan op achterliggende motivaties, meningen, wensen en behoeften van de gekozen doelgroep. Het kwalitatieve onderzoek gaat in op de redenen achter de meningen en gedragingen van de respondenten. De bewuste motivaties worden daarbij uitgebreid besproken zodat deze in kaart worden gebracht. Het kwalitatieve onderzoek kan ook gebruikt worden om respondenten mee te laten denken over bijvoorbeeld toekomstig beleid (Right marktonderzoek, z.j.).

Kwalitatief onderzoek heeft voor- en nadelen. Volgens Right marktonderzoek (z.j.) zijn dit de voordelen:

- Er is mogelijkheid om door te vragen
- Er is mogelijkheid dat de vraagstelling en methodiek tijdens het proces van het onderzoek bij wordt gestuurd, dit aan de hand van de behaalde resultaten
- De onderzoeker is vrij om vraagtechnieken te gebruiken die remmingen bij respondenten weg kunnen nemen waardoor de respondenten zich gemakkelijker zullen voelen tijdens het gesprek en dus eerder vrijuit zullen spreken
- Er is mogelijkheid voor de opdrachtgever dat hij/zij mee kan kijken en hierdoor in kaart kan krijgen van wat er leeft onder de onderzoeksgroepen

Het nadeel van kwalitatief onderzoek kan zijn dat de resultaten alleen een indicatie zijn van wat er leeft onder de respondenten (Right marktonderzoek, z.j.).

Dit zal een evaluatieonderzoek zijn doordat ervaringen worden onderzocht en hierdoor vergelijking ontstaan met de voorafgaande verwachtingen. Hierdoor kan de studiebegeleiding die aangeboden wordt, geëvalueerd worden. Aan de hand van deze informatie worden de ervaringen en effecten geanalyseerd. Door deze effectmeting kan vanuit het evaluatieonderzoek op langere termijn een meetinstrument worden ontwikkeld.

De data wordt verzameld middels verschillende bronnen. Deze bestaan uit vakliteratuur, documenten, media en personen. Aan de hand van deze gegevens worden de thema's en betekenissen in het onderzoek geïdentificeerd.

Het beantwoorden van de praktische deelvragen zullen worden verwezenlijkt door interviews. Voor alle respondenten zijn de interviews semigestructureerd. Dit wil zeggen dat de onderwerpen vast staan tijdens het interview en de vragen in de

vragenlijst niet. Dit maakt het onderzoek empirisch en kwalificerend (Migchelbrink, 2006).

Binnen dit onderzoek lag de focus op diepgang. Er zijn 20 personen geïnterviewd. Binnen deze interviews is er doorgevraagd naar meningen, vragen, gevoelens en ervaringen. Er is onderzoek gedaan naar verschillende werkelijkheden. Doordat er gegevens uit de werkelijkheid zijn verzameld is dit een empirisch onderzoek. De gegevens zijn verzameld met behulp van interviews (Manage jezelf, 2012). Tevens heeft het onderzoek een niet empirisch deel. Er is veel onderzoek gedaan aan de hand van de literatuur en theorie, hierdoor is een deel van het onderzoek niet empirisch (Manage jezelf, 2012).

3.2 Onderzoekspopulatie en steekproef

StudieQ is in 1991 ontstaan in Hengelo en de vestiging in Enschede is in 2013 geopend. De afgelopen 3 studiejaar hebben er per jaar gemiddeld 25 voortgezet onderwijs leerlingen studiebegeleiding gevolgd bij StudieQ in Enschede. De populatie van dit onderzoek bestond uit 10 voortgezet onderwijs leerlingen die in schooljaar 2015-2016 deel hebben genomen aan de studiebegeleiding van StudieQ. Daarnaast bestaat de populatie uit 10 ouders van de desbetreffende leerlingen van StudieQ en uit 2 medewerkers van StudieQ Enschede. Met betrekking tot de leerlingen en ouders is er gebruik gemaakt van een enkelvoudige aselechte steekproef. Alle leerlingen van schooljaar 2015-2016 en hun ouders zijn benaderd per e-mail. Er is gekozen om 10 leerlingen en 10 ouders te interviewen en deze moeten met elkaar in verband staan. Dit maakte het tevens een quotasteekproef aangezien er een maximum van 10 respondenten is vastgesteld zowel bij de leerlingen als hun ouders (Migchelbrink, 2006).

Een betrouwbaar onderzoek is herhaalbaar. Dit betekent dat elke keer dat het onderzoek uitgevoerd wordt het hetzelfde resultaat oplevert (Maso & Smaling, 1998). De respondenten zijn 3 medewerkers van StudieQ Enschede, 10 ouders en 10 leerlingen. Dit betekent dat er 10 gezinnen betrokken zijn bij het onderzoek. Van te voren zijn de gezinnen benaderd via een e-mail met de vraag of ze willen deelnemen aan het onderzoek. Voorafgaand aan het interview is aangegeven dat de anonimiteit van de respondenten gewaarborgd zal worden. Tevens zal na afronding van het volledige onderzoek alle ingewonnen informatie vernietigd worden.

De medewerkers en leerlingen zijn individueel geïnterviewd in het studiebegeleidingscentrum te Enschede. Door in dezelfde ruimte de interviews af te nemen wordt de betrouwbaarheid gewaarborgd. De ouders zijn telefonisch geïnterviewd aangezien dit de methode van StudieQ is om in contact te blijven met de ouders. Aan de ouders is gevraagd om zich tijdens het interview af te zonderen in een aparte kamer, zodat hun zoon/dochter niet in de buurt was. De keuze om ouders en leerlingen apart te interviewen is omdat de leerlingen dan zo min mogelijk beïnvloed kunnen worden door de ouders in hun antwoorden. De interviews zijn opgenomen met opnameapparatuur en een opname-app om de telefoongesprekken op te nemen. Binnen dit onderzoek is er geen sprake geweest van gelijke onderzoek omstandigheden omdat de medewerkers en leerlingen anders zijn geïnterviewd dan de ouders. Tijdens de interviews is er rekening gehouden met de effecten die de interviewers zouden kunnen hebben op de respondenten. Er is gelet op verbale en non-verbale communicatie. Dit is gedaan omdat de subjectieve interpretatie van de respondenten anders kan zijn dan die van de interviewers. Er is gewaakt voor te

snelle aannames en conclusies (Maso & Smaling, 1998). Tijdens het interview zijn twee interviewers aanwezig geweest waarvan een aan het woord was en de ander op de achtergrond aanwezig. Daarna zijn de interviews verbatim uitgewerkt en gelabeld.

Binnen dit onderzoek is er gewerkt met twee interviewers en observatoren. Dit heeft de kans kleiner gemaakt op vertekeningen in het onderzoek (Migchelbrink, 2006). Er kon hierdoor meer controle uitgeoefend worden op de onderzochte informatie als op het aanspreken van elkaars handelen tijdens interviews.

De steekproef betrof 40% van de gehele populatie. Interne validiteit is binnen dit onderzoek gemiddeld hoog omdat 10 van de 25 leerlingen worden geïnterviewd. Externe validiteit is matig omdat het alleen over de studie ervaringen gaat van StudieQ Enschede. Dit wil zeggen dat de reikwijdte minimaal is. In de toekomst zou het meetinstrument toepasbaar kunnen zijn voor de vestigingen in Hengelo en Oldenzaal.

3.3 Instrumenten

Na het afnemen van de semigestructureerde interviews is de kwalitatieve data geanalyseerd. De interviews zijn volledig uitgewerkt om de betrouwbaarheid van de analyse te behouden. Vervolgens is de data open gecodeerd (gelabeld). Er zijn labels toegekend aan de tekst om onderwerpen vast te stellen (Mortelmans, 2013). Deze labels zijn in de vorm van 5 onderwerpen gevormd. Op deze manier is er meer inzicht verkregen op patronen zodat er helderheid kwam in de ervaringen van de respondenten.

Er is gekozen voor een half gestructureerd interview. Door een half gestructureerd interviews is er ruimte voor eigen inbreng van de respondent. Er was geen sprake van vrijheid van onderwerpskeuze, wel in vrijheid van antwoorden. De interviewer kon daarom ook ter plekke kleine wijzigingen aanbrengen in de vragen om dieper in te gaan op een onderwerp door middel van doorvragen.

3.4 Procedure

De respondenten werden door middel van een e-mail vanuit de opdrachtgever gevraagd om mee te werken aan het onderzoek in de vorm van een interview. In de mail werd een korte uitleg gegeven over de inhoud van het onderzoek en wat er van de respondenten gevraagd werd. Tevens werd er vermeld dat er bij geen reactie vanuit werd gegaan dat de respondenten mee wilden werken. Als dit niet het geval was, mochten ze het zelf laten weten per mail of telefoon voor een bepaalde datum. Na deze datum werden de afspraken om het interview af te nemen ingepland. Met de ouders werden telefonische afspraken gepland en met de leerlingen werd er bij StudieQ afgesproken. De onderzoekers hebben beide een opneem- app op de telefoon geïnstalleerd waarmee het telefonisch interview opgenomen kon worden. Bij een interview op locatie van StudieQ Enschede namen de onderzoekers een voice recorder mee. De eerste twee interviews hebben de onderzoeksters samen afgenomen en de resterende zijn verdeeld. Voor elk interview, telefonisch of in levenden lijve, stelde de onderzoeker zich voor en gaf een korte uitleg over het onderzoek en het interview. Vervolgens werd er benoemd dat alles anoniem zou blijven. Daarna is het interview afgenomen. Tussentijds kon het zo zijn dat de

onderzoeker dieper in wilde gaan op de onderwerpen. Op zo'n moment is er gebruik gemaakt van doorvragen. Na het interview is de respondent bedankt voor de medewerking en is het opgenomen interview opgeslagen.

Na afronding van de laatste interviews is de kwalitatieve data-analyse gestart. Dit is gedaan door de interviews te labelen. Bij het labelen is gekeken naar relevante en niet relevante antwoorden. De relevante antwoorden zijn antwoorden die specifiek antwoord geven op de vraagstelling. De niet relevante antwoorden werden doorgestreept. Er is gebruik gemaakt van onderwerpen waaronder de interviewvragen gesorteerd zijn. De onderwerpen zijn de labels geworden in het labelschema. De antwoorden op de interviewvragen zijn vervolgens gesorteerd onder deze labels.

De respondenten zijn verder niet meer benaderd. De afronding van het interview was ook de afronding van het contact. Wel is er contact behouden met de twee medewerkers van StudieQ. Een ervan is de opdrachtgever. Met de opdrachtgever is regelmatig contact behouden over de voortgang van het onderzoek.

3.5 Methode van analyseren van gegevens

De interviewdata als resultaat van de interviews is kwalitatieve data omdat er open vragen gesteld zijn. De data is hierom niet telbaar. Er is inzicht gegeven in denkpatronen, mechanismen en processen. Binnen dit onderzoek zijn er van te voren onderwerpen ontwikkeld zodat de juiste vragen gesteld konden worden. Patronen kunnen worden ontdekt na het analyseren van deze data en zo kan weer tot nieuwe inzichten gekomen worden (Tubbing, 2015). Bij het analyseren van de data is gebruik gemaakt van labelen. Bij het labelen is het belangrijk dat er met een objectieve blik naar gekeken wordt omdat er van te voren niet bekend is wat eruit zal komen (Tubbing, 2015).

Er is een verbatim geschreven versie van elk interview dat afgenomen is. Er is niet gekozen voor het uitbesteden van het uitwerken van de twintig interviews, de onderzoeker hebben dit zelf gedaan. Zo zijn de onderzoekers beter bekend geworden met de data, wat het analyseren uiteindelijk makkelijker heeft gemaakt. De interviews hebben ieder een eigen herkenbare naam gekregen, zodat de gegevens makkelijker gevonden konden worden. Tevens waren de interviews goed te onderscheiden door op deze manier te werken. Het onderzoek werd ook replicateerbaar, wat betekent dat een buitenstaander ook het onderzoek zou kunnen uitvoeren en ongeveer tot hetzelfde resultaat zou uitkomen (Tubbing, 2015).

Bij het coderen is gebruik gemaakt van open coderen. Dit betekent dat de fragmenten gecodeerd zijn en dat er labels toegekend zijn (Tubbing, 2015). Elk onderwerp binnen het interview is gelabeld. Er is axiaal gecodeerd. Dit betekent dat er fragmenten van antwoorden, dus data, zijn vergeleken met hetzelfde label op verschillen en overeenkomsten (Tubbing, 2015). Tot slot is er selectief gecodeerd. De gelabelde fragmenten zijn gesorteerd en er is gezocht naar uitzonderingen door middel van constante vergelijking (Tubbing, 2015).

3.6 Betrouwbaarheid

Er is binnen dit onderzoek bij de interviews gewerkt met twee interviewers en observatoren. Dit maakt de kans kleiner op vertekeningen in het onderzoek (Migchelbrink, 2006). Hierdoor kan er dus meer controle worden gedaan op onderzochte informatie.

Binnen het onderzoek is er gebruik gemaakt van een theoretisch kader waarbinnen betrouwbare bronnen zijn gebruikt.

Voor het afnemen van de interviews is de vragenlijst voorgelegd en nagekeken door de opdrachtgever, de onderzoeksbegeleider op school en de intervisiegroep. Samen hebben zij deze lijst doorgekeken en hebben hierop feedback gegeven.

De interviews werden volledig uitgewerkt om de betrouwbaarheid van de analyse te behouden. Bij het afnemen van de interviews is er gebruik gemaakt van half gestructureerde vragenlijsten zoals eerder in dit hoofdstuk besproken is. Door deze vragenlijst is er inzicht gegeven in de ervaringen van de leerlingen en hun ouders met het studiebegeleidingstraject van StudieQ. Doordat er gebruik is gemaakt van een half gestructureerde vragenlijst is er meer ruimte geweest voor eigen inbreng van de respondent. De onderwerpen zijn concreet en onveranderd gebleven. Er is ook ruimte geweest voor de onderzoekers om door te vragen op onduidelijkheden. Door door te vragen is het in beeld brengen van meningen, ervaringen en gevoelens makkelijker en duidelijker geweest. Dit maakt dat er een betrouwbaar beeld is ontstaan van de ervaringen en mogelijkheden. De interviews zijn individueel afgenomen, dit heeft voorkomen dat de respondenten beïnvloed konden raken door elkaar. De onderzoekers hebben open vragen gesteld om zo objectief mogelijk te blijven. Dit maakt het onderzoek betrouwbaar omdat sociaal wenselijke antwoorden zo vermeden zijn.

Alle punten die binnen deze alinea benoemd zijn, hebben ervoor gezorgd dat de betrouwbaarheid binnen dit onderzoek verhoogd is.

3.7 Interne en externe validiteit

Met validiteit wordt bedoeld of er gemeten wordt wat men wil meten (Tubbing, 2015). Naast betrouwbaarheid is de kwaliteit van dit onderzoek verhoogd door de validiteit. Het onderzoek kan valide worden genoemd omdat er gebruik is gemaakt van een soort respondenten. Alleen 12 tot en met 18-jarige scholieren van het voortgezet onderwijs. Daarnaast is het valide omdat de interviewvragen zijn afgeleid van de deelvragen van het onderzoek. De deelvragen zijn ontwikkelend door het gebruik van literatuur, dus dan zijn de interviewvragen indirect ook ontwikkeld vanuit de literatuur. De deelvragen zijn beantwoord door de interviews af te nemen. Hieruit zijn de conclusies ontwikkeld en door de conclusies is het mogelijk om de hoofdvraag van het onderzoek te beantwoorden. Dit maakt dat het onderzoek valide is. Binnen het onderzoek is er een theoretisch kader opgezet waarin betrouwbare bronnen gebruikt zijn om een feitelijke situatie te schetsen. Deze bronnen zijn volgens APA-format verwezen in de literatuurlijst en zullen ook gebruikt worden voor het daadwerkelijke onderzoek.

Validiteit is te onderscheiden in twee soorten. Externe validiteit en Interne validiteit. Externe validiteit gaat over de mogelijkheid om data te generaliseren over personen

en situaties (Tubbing, 2015). Interne validiteit gaat over de mate waarin het redeneren binnen het onderzoek heeft plaatsgevonden (Tubbing, 2015). Doordat er 22 respondenten, waaronder 2 medewerkers van StudieQ, 10 leerlingen en 10 ouders van StudieQ van de locatie Enschede zijn geïnterviewd, zijn valide meningen en argumenten gegeven over de ervaringen van deze locatie van StudieQ. Dit maakt dat het intern valide is. Het is dus niet valide voor andere locaties van StudieQ, dit maakt het extern invalide. Als de andere locaties van StudieQ gebruik willen maken van dit onderzoek en het onderzoeksinstrument dan kan het uiteindelijk wel valide worden.

3.8 Ethische overwegingen

Binnen dit onderzoek ging de ethische overweging vooral over het bescherming van persoonsgegevens. De respondenten hebben mondeling toestemming gegeven om mee te doen aan het onderzoek. Voor het interview begon hebben de onderzoekers concreet verteld dat er vertrouwelijk omgegaan zou worden met de gegevens. De respondenten zullen ten alle tijden anoniem blijven en de gegevens zullen na afronding van het onderzoek worden vernietigd. Tevens zijn de respondenten bekend gemaakt met het feit dat het interview opgenomen zou worden met een opname-app op de telefoon en een voice recorder voor de interviews die ter plekke zijn afgenomen. De respondenten hebben hier mondeling toestemming voor gegeven. Dit staat vast in de opnames.

3.9 Samenvatting

In paragraaf 3.1 is het type van het onderzoek beschreven. Het onderzoek is kwalitatief doordat de aandacht ligt op hoe de studiebegeleiding bij StudieQ wordt ervaren door ouder en leerling.

Binnen paragraaf 3.2 gaat het over de onderzoekspopulatie en de steekproef. In dit onderzoek is er een populatie van 22 respondenten, waarvan 10 leerlingen, 10 ouders en 2 medewerkers van StudieQ. De ouders en leerlingen zijn met elkaar verbonden omdat zij ouder en kind van elkaar zijn. Dit maakt dat het onderzoek een quotasteekproef is aangezien de respondenten met elkaar in verband staan.

De instrumenten van het onderzoek worden besproken in paragraaf 3.3. Er is gebruik gemaakt van semigestructureerde interviews die vervolgens zijn gecodeerd. Met behulp van deze vragenlijsten zijn de ervaringen onderzocht van ouders en leerlingen met de studiebegeleiding van StudieQ.

Binnen paragraaf 3.4 is de procedure uitgewerkt. Er is aandacht geschonken aan hoe het onderzoek in zijn werk ging. Er is eerst een uitnodiging gemaild, dan zijn er afspraken gemaakt voor de interviews met de respondenten, daarna zijn de interviews afgenomen en tot slot zijn de interviews geanalyseerd en gecodeerd.

Binnen paragraaf 3.5 is de methode van het analyseren van de gegevens besproken. De interviewdata is kwalitatieve data omdat er open vragen gesteld zijn. Tevens is de codering besproken. Er is gebruik gemaakt van open coderen.

In paragraaf 3.6 gaat het over de betrouwbaarheid van het onderzoek. Bij dit onderzoek zijn twee onderzoekers betrokken. Dit maakt de kans op vertekeningen binnen het onderzoek veel kleiner en daardoor meer betrouwbaar.

Bij paragraaf 3.7 gaat het over interne en externe validiteit. Doordat alle respondenten en de medewerkers van locatie Enschede zijn, maakt het dit onderzoek intern valide voor StudieQ Enschede. Als het onderzoek uitgevoerd zou worden binnen de andere locaties van StudieQ dan zou het ook extern valide zijn.

Tot slot staan bij paragraaf 3.8 de ethische overwegingen beschreven. Er is binnen het onderzoek vertrouwelijk met de informatie omgegaan. De respondenten hebben mondeling toestemming gegeven om mee te werken aan het onderzoek en het opnemen van de interviews.

In hoofdstuk 4 staan de resultaten beschreven. Het analysekader en de dataverwerking komt aan bod. Daarnaast is beschreven hoe het onderzoek in bredere context gebruikt kan worden.

Hoofdstuk 4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de praktische deelvragen beschreven. Voor het beantwoorden van de praktische deelvragen zijn er interviews afgenomen. Deze vragenlijsten van de interviews staan in bijlage 1. De interviews zijn opgedeeld in vijf thema's: Algemeen, invloed, tevredenheid, sociaal-emotioneel en verwachtingen. In paragraaf 4.1 vindt u de kenmerken van de respondenten en hier is het thema Algemeen verwerkt. In de overige paragrafen zijn de praktische deelvragen uitgewerkt en per deelvraag in respondentensoort (leerlingen, ouders en begeleiders) en thema onderverdeeld. Alle praktische deelvragen hebben betrekking op het studiebegeleidingstraject bij StudieQ in studiejaar 2015-2016. Tijdens het labelen van de interviews zijn de relevante antwoorden per vraag samengevoegd. Dit is in een schema verwerkt en het voorbeeld hiervan staat in bijlage 3. In de resultaten worden citaten weergegeven zodat de antwoorden concreter en betrouwbaarder zijn. In de citaten staat O. voor ouder, L. voor leerling en B. voor begeleider. In de verwerking van de resultaten worden de respondenten leerlingen, ouders en begeleiders genoemd. In paragraaf 4.2 staan de voorafgaande verwachtingen van leerlingen en ouders (thema verwachtingen). In paragraaf 4.3 de invloed volgens studiebegeleiders, ouders en leerlingen op de studievoortgang van leerlingen (thema invloed). Vervolgens staat in paragraaf 4.4 beschreven welke invloed StudieQ heeft gehad met betrekking tot de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling (sociaal-emotioneel) en in paragraaf 4.5 de tevredenheid van leerling, ouders en begeleiding over de studiebegeleiding (tevredenheid).

4.1 Kenmerken van de respondenten

In deze paragraaf staan de kenmerken van de respondenten beschreven. De data van deze kenmerken zijn verzameld tijdens het afnemen van de interviews voor het thema Algemeen. Er was geen sprake van non-respons binnen dit onderzoek wat betekent dat de resultaten geldig en representatief zijn.

Het praktijkonderzoek richt zich op drie verschillende groepen. Voornamelijk op de leerlingen en ouders die te maken hebben gehad met het studiebegeleidingstraject van StudieQ in leerjaar 2015-2016. En om een concreter en duidelijker beeld te creëren van studiebegeleiding bij StudieQ zijn de begeleiders ook geïnterviewd.

4.1.1 Kenmerken begeleiders

Voor dit onderzoek zijn de twee vaste begeleiders geïnterviewd. Beide begeleiders zijn orthopedagoog en werkzaam voor StudieQ Enschede. Eén begeleider werkt in totaal negen jaar bij StudieQ waarvan vier jaar bij StudieQ Enschede en één begeleider werkt twee jaar bij StudieQ. Beide begeleiders geven groepsbegeleiding en individuele begeleiding. Eén begeleider geeft trainingen die gericht zijn op de sociaal- emotionele ontwikkeling van de leerling.

De begeleiders geven aan dat ze de volgende werkzaamheden uitvoeren:

- Aansturen van de assistenten
- Contact onderhouden met ouders en informatie over het kind terugkoppelen
- Contact onderhouden met Nicole (werkgever)
- Behandelprogramma's opstellen
- Behandelprogramma's uitvoeren
- Testen afnemen
- Evalueren

- Nauw betrokken zijn bij de kinderen (zelfvertrouwen laten groeien, wijzen op bepaald gedrag, bepaalde opvoedingstaken overnemen)
- Individuele gesprekken voeren
- Uitleg geven bij moeilijkheden
- Cito-training geven (dit punt valt onder individuele begeleiding)
- Individuele begeleiding geven aan voornamelijk basisschoolleerlingen (Remedial Teaching)

Volgens de begeleiders, weten geïnteresseerden StudieQ voornamelijk via de website (internet) te vinden. Mond-op-mond reclame komt ook voor en één begeleider merkt steeds vaker dat via-via nieuwe aanmeldingen komen via-via. Het contact dat ouders zoeken met StudieQ met betrekking tot hun kind wat bij StudieQ studiebegeleiding volgt, is over het algemeen telefonisch of via e-mail.

4.1.2 Kenmerken ouders

Er zijn voor dit onderzoek tien ouders geïnterviewd. Deze tien ouders zijn de ouders van de tien geïnterviewde leerlingen. Aan de ouders zijn dezelfde vragen gesteld als aan de leerlingen. Het enige verschil maakt dat de vragen over hun kind gingen in plaats van bij de leerlingen over hunzelf.

Alle ouders zijn vrouw en de gemiddelde leeftijd betreft 48,6 jaar. Het contact met StudieQ is door 7 ouders gelegd in studiejaar 2015-2016 en door drie ouders in het studiejaar daarvoor. Alle tien ouders geven aan dat hun kind groepsbegeleiding heeft gevolgd waarvan één kind ook individuele studiebegeleiding heeft gevolgd. Vijf ouders zochten een plek waar hun kind kon leren plannen en drie ouders koos voor StudieQ om strijd over huiswerk in de thuissituatie te verminderen. Drie ouders schakelden StudieQ in voor algemene ondersteuning en één ouder gaf rust te zoeken voor het kind. De redenen hiervoor waren de behoefte aan coaching, planning, leren-leren, structuur en betere schoolresultaten.

4.1.3 Kenmerken leerlingen

Voor dit onderzoek zijn tien leerlingen geïnterviewd waarvan acht jongens en twee meisjes. De gemiddelde leeftijd van de leerlingen is 15,5 jaar. Het contact met StudieQ is voor zeven leerlingen in studiejaar 2015-2016 gelegd en voor drie leerlingen het studiejaar daarvoor. Alle tien leerlingen hebben groepsbegeleiding gevolgd en één daarvan ook een individueel studiebegeleidingstraject. Zij geven alle tien aan huiswerk te hebben gemaakt tijdens de studiebegeleiding, vier leerlingen benadrukken dat ze kwamen om te leren-leren en twee leerlingen wilden efficiënter leren-leren. Drie leerlingen hebben voor StudieQ gekozen om hun cijfers te verbeteren en vier leerlingen kwamen bij StudieQ door de keuze van de ouders.

4.2 Behandeling praktijkgerichte deelvraag 1.

Deze paragraaf geeft de uitkomsten weer van de eerste praktische deelvraag: “Wat waren de verwachtingen van VO-leerlingen en hun ouders voorafgaand aan de studiebegeleiding van studiejaar 2015-2016 bij StudieQ?”. In deze paragraaf zal het thema verwachtingen worden behandeld.

4.2.1 Verwachtingen begeleiders

De resultaten zullen beginnen met de begeleiders. Binnen StudieQ zijn twee begeleiders aanwezig. Zoals te lezen is in de kenmerken van de respondenten hebben niet allebei de begeleiders precies dezelfde functie. Er wordt veel besproken onder deze twee begeleiders. Zij zitten op een lijn en werken vanuit dezelfde visie. Iedere paragraaf begint met de resultaten van de twee geïnterviewde begeleiders. Het doel van de interviews met de begeleiders is om duidelijkheid te scheppen over hoe StudieQ te werk gaat op alle vlakken binnen de studiebegeleiding. Tevens zullen er meningen en persoonlijke visies aan bod komen.

Wanneer een leerling aangemeld wordt, vindt er eerst een intakegesprek met kind, ouders en begeleiding plaats binnen StudieQ. Binnen dit gesprek worden de werkwijze, regels, omgang met elkaar en structuur besproken. Daarnaast wordt de problematiek, hulpvraag, vorm van begeleiding, werkhouding, gedrag, de sociaal-emotionele aspecten en leerpunten vastgesteld van de leerling. Tevens worden verwachten van beide kanten naar elkaar uitgesproken en er wordt afgesproken dat het belangrijk is om samen te werken met elkaar.

De hulpvragen die StudieQ krijgt gaan vooral over het verbeteren van de schoolresultaten, het leren-leren, structuur aanleren en het overzicht houden over het huiswerk dat gemaakt moet worden. De verwachtingen vanuit StudieQ naar ouders gaan voornamelijk over de communicatie met ouders en leerlingen. Beide begeleiders geven aan dat een goede samenwerking van belang is, ouders moeten op de hoogte worden gehouden over de ontwikkeling van hun kind en StudieQ ook over de ontwikkelingen die zich op school afspelen. Tevens moeten de leerlingen gemotiveerd zijn en eerlijk over hoe ze in hun vel zitten, want alleen op deze manier kunnen ze optimaal begeleid worden.

Voorafgaand worden de praktische regels met de ouders en leerlingen besproken. Denk aan: telefoon uit en in de tas, op je plek blijven zitten en een vinger opsteken als je een vraag hebt. Bovenal is er een huiselijke sfeer binnen StudieQ. De begeleiders hechten veel waarde aan deze sfeer en geven aan dat de leerlingen hier makkelijk inrollen. De regels worden eigenlijk alleen bij het intakegesprek benoemd, maar er wordt niet te veel druk op uitgeoefend. De enige regel die besproken wordt door de begeleiders is het mobielgebruik. Ze zijn ervan op de hoogte dat sommige leerlingen beter werken met muziek aan, maar ze zijn zich er ook van bewust dat een telefoon veel afleidt. De inkomende berichten en notificaties kunnen de leerling afleiden en uit zijn concentratie halen.

4.2.2 Verwachtingen ouders

Uit de resultaten van het labelschema bleek dat ouders voornamelijk via het internet bekend zijn geraakt met studiebegeleiding doordat ze in de zoekmachine Google zijn

gaan zoeken. Twee van de tien ouders hebben via het werk een tip gekregen over de studiebegeleiding en zijn op deze manier op zoek gegaan.

Ouders vertelden ook vaak de strijd aan te moeten gaan thuis met hun kind over het maken van het huiswerk of het niet behalen of leren van een toets. De verwachting van ouders was hierbij vooral dat de strijd minder zal worden zodra hun kind begeleid zou worden bij deze aspecten van het schoolwerk. Deze verwachting is bij tien van de tien ouders behaald. Negen van de tien ouders waren zeer positief en bevestigden dat de strijd tijdens en na de studiebegeleiding minder was.

Vier van de tien ouders wisten dat hun kind moeite had met plannen. Dus de verwachting van deze ouders was dat ze leren plannen. Deze ouders vonden daarbij dat er structuur miste in de manier van het huiswerk maken bij hun kinderen. Naast de verwachting om te leren plannen was het structuur aanbrengen in het maken van het huiswerk ook een duidelijke verwachting. Een voorbeeld in de vorm van een citaat hieronder.

Een ander voorbeeld van de verwachtingen was dat de cijfers omhoog zouden gaan. Een van de ouders had een kind dat misschien zou doubleren. Deze ouder had het kind aangemeld met de verwachting dat de cijfers omhoog zouden gaan en dat het kind dus over kon gaan.

Nog een voorbeeld is dat één van de ouders vond dat haar kind zich niet bewust was van de hoeveelheid schoolwerk die het had. Bij deze ouder was de verwachting dat haar kind zich bewuster zou worden van hoeveel schoolwerk het eigenlijk had om zo meer en beter aan de slag te kunnen gaan met het werk. Dit werd gekoppeld aan het plannen. Door de hoeveelheid huiswerk en het niet op tijd beginnen met het maken ervan, kwam dit kind in de knoop met de planning. Dan het voorbeeld dat een ouder verwacht had dat het huiswerk niet meer thuis gemaakt zou worden doordat het al bij StudieQ gedaan zou worden. Deze ouder voegde er ook nog aan toe dat het leren plannen hier een grote rol in had. Dat haar kind dit zou leren was haar verwachting. Drie andere ouders hadden ook deze verwachting. Zoals te lezen is, is het plannen een duidelijke verwachting van ouders.

Drie van de tien ouders vonden het belangrijk dat hun kind efficiënter ging leren. Dan ging het om het scheiden van hoofd- en bijzaken, aandacht schenken aan de vragen die de kinderen hebben, juiste vak begeleiding, goed plannen en dan vooral efficiënter leren. Een voorbeeld van een antwoord hieronder.

'O5:5.10&O6:6.10: Euh, nou ja goed, dat ze aandacht besteden aan de vragen die de kinderen hebben en dat euh dat, dat ook meer rust geeft. En hun ook leert, efficiënter leert leren. En begeleiding bieden op de vakken waar ze de begeleiding nodig hebben'

Een van de tien ouders was minder positief. Deze ouder had verwacht dat elke vraag beantwoord zou worden en dat er voor elk vak een vakdocent aanwezig zou zijn. Dit was niet het geval. De vakdocent die deze jongen kon helpen was niet op elke middag aanwezig. Hierdoor bleef deze jongen vragen hebben en kreeg hij niet altijd zijn huiswerk af. Zie hieronder een citaat.

‘O10:10.10 Ik had verwacht dat als mijn zoon twee middagen zou zijn dat hij dan niet meer met vragen thuis zou komen en dat was dus niet zo dus dat is mij tegengevallen. Dus als de vakdocent er dan niet was en dit is een docent van Saxion en als hij er niet was dan was er wel een student van de UT en dan zei mijn zoon van ja, die wist het allemaal niet zo goed. Dus dat is eigenlijk het enige dat ik dacht van ja dat had ik niet verwacht’

4.2.3 Verwachtingen leerlingen

Er zijn twee leerlingen waarvan het broertje of zusje al studiebegeleiding bij StudieQ volgde. Het grootste gedeelte, zes leerlingen, geven aan in contact te zijn gekomen met StudieQ via hun ouders.

In eerste instantie vonden vier van de tien leerlingen het niet leuk om studiebegeleiding te gaan volgen maar deze vier leerlingen zijn naderhand positief over het gevolgde traject. Twee leerlingen vonden het niet leuk om studiebegeleiding te gaan volgen en benoemen dat het vrije tijd is die weggegooid wordt en dat het inhoudelijk niet zoveel aan lijkt.

Het vinden van motivatie en stimulans wordt meerdere malen genoemd bij het aangeven van de verwachtingen bij het volgen van studiebegeleiding bij StudieQ. Andere verwachtingen waren dat er vragen gesteld konden worden, dat er hulp werd aangeboden bij verschillende vakken, hulp bij planning en leren efficiënter te leren. Drie van de tien leerlingen geeft aan dat hij of zij verwachtte hulp bij het te maken huiswerk zouden krijgen. Twee leerlingen verwachtte dat het saai zou zijn bij StudieQ. Na het volgen van het studiebegeleidingstraject wordt daar op teruggekomen.

4.3 Behandeling praktijkgerichte deelvraag 2

Deze paragraaf geeft de uitkomsten weer op de tweede deelvraag: “Welke invloed heeft StudieQ gehad volgens VO-leerlingen, hun ouders en de studiebegeleiders van StudieQ Enschede met betrekking tot de studievoortgang van leerlingen in studiejaar 2015-2016?”. In deze paragraaf zal het thema invloed worden behandeld.

4.3.1 Invloed begeleiders

Binnen StudieQ wordt er integratief gewerkt. Dat wil zeggen dat er gebruik wordt gemaakt van aspecten uit verschillende methodieken. De begeleiders geven beide aan dat het per behandeltraject verschilt hoe dit wordt gedaan. Er worden gesprekken gevoerd met de leerlingen wat niet altijd geplande gesprekken zijn en kunnen ook gewoon tijdens de groepsbegeleiding gebeuren. De begeleiders leren de leerlingen kennen mede door dit soort gesprekken en door veel te observeren. Aan de hand hiervan passen ze het behandeltraject aan. De begeleiders doen dit in overleg met elkaar, leerling en ouders. Het is dus bij elke leerling anders. Er wordt gekeken naar wat het beste past bij een leerling en dat resulteert dan in maatwerk.

Met behulp van een weekplanning wordt er aan de hulpvraag en leerdoelen gewerkt. Daar worden punten opgeschreven waaraan gewerkt moet worden. De voortgang wordt goed bijgehouden door het meekijken van de begeleiders en gesprekken tussendoor.

De reacties vanuit de leerlingen zijn volgens de twee begeleiders positief. Voor de begeleiders is het een voorwaarde dat de leerling gemotiveerd is om van start te

gaan met het studiebegeleidingstraject. De begeleiders geven ook aan dat het soms zo is dat de leerlingen er geen zin in hebben. Dan wordt er gekeken of het normaal gedrag is, zoals bijvoorbeeld een keer je dag niet hebben dat is normaal. De leerlingen moeten wel zelf gemotiveerd zijn om toch naar StudieQ te komen, anders is het lastig voor de begeleiders om ermee te werken.

De veranderingen die de begeleiders in het algemeen zien bij de leerlingen is dat er zelfvertrouwen wordt ontwikkeld en de cijfers verbeteren. Er wordt naar verschillende factoren gekeken bij de ontwikkeling van de leerling. De begeleiders merken ook dat leerlingen beter in hun vel gaan zitten en meer vertrouwen in de begeleiders krijgen. Als het gaat om de schoolresultaten vertellen de begeleiders dat er zeker ontwikkelingen te zien zijn, deze zijn van positieve aard. Tevens vertellen ze dat het ligt aan de leerling zelf en hoe het op school verloopt. De werkhouding veranderd in de meeste gevallen, ze worden zelfstandiger en krijgen betere cijfers.

De invloed die de studiebegeleiding op ouders heeft is volgens de begeleiders vooral het ontzorgen. Daarmee bedoelen de begeleiders dat ouders de strijd over het schoolwerk niet meer thuis aan hoeven te gaan met hun kind. Ze horen vaak dat er strubbelingen waren thuis en dat het door de studiebegeleiding minder is.

4.3.2 Invloed ouders

Vier van de tien ouders geeft aan geen veranderingen te zien in de schoolresultaten van hun kind. Zes van de tien zegt wel verandering te zien en dat de cijfers juist omhoog zijn gegaan. De meerderheid geeft aan een positieve invloed te zien van het studiebegeleidingstraject op de schoolresultaten.

'O10:10.11 Jazeker, want die vier vwo is toen gehaald. Hij heeft er hard aan moeten trekken en is efficiënter gaan leren en beter zijn toetsen gaan maken. Er zat uiteindelijk ook faalangst bij. Ik heb wel het idee dat hij zich nu beter voelt in de tijd naar de toetsen toe.'

Zeven van de tien ouders zeggen dat het doel waarvoor hun kind bij StudieQ is gekomen, behaald is. Twee ouders geven aan dat het doel niet volledig behaald is, maar dat het wel de goede kant op gaat en er volgend jaar aan hetzelfde doel gewerkt zal worden via StudieQ. Een ouder geeft aan dat haar kind zijn doel wel behaald heeft maar dat het niet aan StudieQ te wijten is omdat het kind hulpverlening heeft gehad voor de mentale gezondheid. Hieronder een voorbeeld.

'O4:4.12 Ja, het doel was zelfstandig te leren-leren en dat doel is behaald. Ze gaan naar studiebegeleiding, daar leren ze een rooster te maken, ze leren te plannen en door dat elke week maar te doen en te herhalen en te blijven doen dan werk je aan dat doen en uiteindelijk is dat gehaald.'

Zeven van de tien ouders zeggen dat hun kind geleerd heeft om te plannen en drie ouders geven aan dat het efficiënter leren en het besef, dat er voor school meer nodig is dan alleen vijf minuten, is gegroeid. Hierdoor is de invloed op het maken van het huiswerk door het plannen verbeterd, huiswerk was op tijd af en de kinderen hadden meer tijd over voor zichzelf. Door het efficiënter leren zijn cijfers omhooggegaan en hebben de kinderen geleerd wat voor hen de meest geschikte manier van leren is geweest. Het maatwerk wat StudieQ dus biedt werkt goed omdat elke leerling een aangepast traject krijgt wat voor hem/haar het beste is.

4.3.3 Invloed leerlingen

Negen van de tien leerlingen vindt dat de studiebegeleiding heeft geholpen met betrekking tot school. Eén leerling weet niet of studiebegeleiding bij StudieQ heeft geholpen. Deze leerling zei hierover het volgende in onderstaand citaat.

L3: 3.12 'Dat weet ik niet. Ik leer hier niks, ik zit hier gewoon om mijn huiswerk te maken en dan ga ik weg'.

De rest van de geïnterviewde leerlingen geeft aan dat StudieQ wel degelijk invloed heeft gehad op school. Deze invloed wordt als positief ervaren. Dit hebben ze gemerkt door het behalen van hogere cijfers dan voorheen. Drie leerlingen vertellen dat ze het studiejaar hebben behaald door onder andere het volgen van studiebegeleiding. Dit komt doordat ze duidelijker voor ogen hebben wat ze moeten doen, meer motivatie ervaren en de lesstof beter begrijpen en kunnen verwerken. Eén van deze leerlingen gaf hierover het volgende aan in onderstaand citaat.

L2: 2.12 'In het begin stond ik onvoldoende en dus niet genoeg om over te gaan naar de vijfde en nu sta ik voldoende en kan ik overgaan. En als ik thuis ben weet ik gewoon wat ik moet doen en ga ik ook echt aan mijn huiswerk en eerder was dat niet zo.'

Er zijn verschillende manieren hoe leerlingen aan hun doel hebben gewerkt waarvoor ze bij StudieQ zijn gekomen. Twee leerlingen geven aan dat ze door middel van het stellen van vragen hun doelen konden behalen. Zo vertelt een leerling dat door middel van het stellen van vragen de lesstof beter te snappen en dat daardoor de cijfers verbeterde. Twee andere leerlingen geven aan te hebben gewerkt aan hun doel door middel van het maken van een planning. Zie citaat hieronder.

Andere manieren die aangegeven worden door leerlingen zijn doorzetten, meer moeite doen en zich niet laten afleiden. Het werken aan doelen wordt door zeven leerlingen als lastig bevonden. Drie leerlingen vinden het lastig om na schooltijd naar StudieQ te gaan in plaats van naar huis. De leerlingen geven aan het uiteindelijk wel belangrijk te vinden om naar StudieQ te gaan. Zoals beschreven staat in onderstaand citaat.

L8: 8.12 'Ja. We hebben samen de planning gemaakt met StudieQ. En euhm aan de planning heb ik gewoon gewerkt. Dus dat betekent leren, huiswerk maken en dan euh haal je gewoon goede cijfers.'

L1: 1.12ab 'Ja, ik vond drie keer per week wel te veel maar toen dacht ik ook ja kijk, het is wel belangrijk en ik moet wel gewoon door blijven gaan. Ik heb nu havo gehaald en als ik had gekapt met huiswerkbegeleiding dan weet ik niet of ik het wel gehaald had.'

De grootste veranderingen in de schoolresultaten van de leerlingen zijn het behalen van hogere cijfers. Vijf leerlingen geven aan dat de cijfers vooruit zijn gegaan en er meer voldoende's worden behaald. Twee leerlingen ervaren dat het plannen van de

schoolwerkzaamheden beter gaat.

Op de vraag, wat heb je geleerd van de studiebegeleiding bij StudieQ wordt er door vier leerlingen aangegeven dat ze geleerd hebben hoe ze moeten plannen en hier nog steeds profijt van hebben. Vijf leerlingen merken doordat ze studiebegeleiding hebben gevolgd ze thuis productiever zijn geworden.

4.4 Behandeling praktijkgerichte deelvraag 3.

Deze paragraaf geeft de uitkomsten weer op de derde deelvraag: “Welke invloed heeft StudieQ gehad volgens VO-leerlingen, hun ouders en de studiebegeleiders van StudieQ Enschede met betrekking tot de resultaten van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in studiejaar 2015-2016?”. *In deze paragraaf zal het thema sociaal-emotioneel worden behandeld.*

4.4.1 Begeleiders

Sociaal-emotionele problemen komen soms al bij het intakegesprek naar voren. Bij een individueel traject moet de leerling een vragenlijst invullen en is er een uitgebreide intake waar de ontwikkeling van de leerling aan bod komt. Dit kan ook na verloop van tijd gebeuren, vanuit de leerling zelf komen en soms geven docenten het aan bij ouders en leerlingen. Beide begeleiders zijn bekend met de kenmerken en signaleren vooral veel door te observeren. Wanneer er iets gesignaleerd wordt, zoals kenmerken van faalangst bijvoorbeeld, dan wordt dit in een gesprek besproken met de leerling. Er wordt veel teruggegeven aan de leerling. Het handelen van de begeleiders kan hierop worden afgestemd. Dit ligt heel erg aan de leerling. Maatwerk is heel belangrijk binnen StudieQ en is eigenlijk wel de overkoepelende term binnen de werkwijze van StudieQ. Wanneer een behandeltraject niet werkt, wordt dit in overeenstemming aangepast en een vervolg aan gegeven.

De effecten van het behandeltraject worden bijgehouden met vragenlijsten en evaluatiegesprekken met ouders en leerling. Individueel worden vragenlijsten ingevuld, in de groep komt het in een persoonlijk gesprek naar voren en bij elk rapport van de leerling wordt er telefonisch contact gelegd met ouders. Tevens wordt de voortgang tijdens evaluatiegesprekken en contacten met ouders en leerling tussendoor besproken. Wat veel gezien wordt, is dat leerlingen beter in hun vel gaan zitten doordat ze weten hoe ze zo efficiënt mogelijk te werk kunnen gaan. Door het gebruik van een weekplanning wordt alles op een rijtje gezet wat resulteert in rust voor de leerling.

Als het gaat om faalangsttraining worden er bepaalde aspecten gebruikt zodat het goed aansluit bij de individuele behoeften van het kind. Er wordt geen uitgebreide training gegeven. Hetzelfde geldt voor SOVA- training. Er wordt geen volledige training gegeven, maar er wordt gekeken naar aspecten die het beste passen bij een kind. Op dit aanbod volgen meestal verbaasde reacties van leerlingen en ouders. Ze verwachten volgens de begeleiders vaak niet dat er ook op sociaal-emotioneel vlak begeleid kan worden, vaak denken ze dat het alleen om de studie gaat.

De veiligheid wordt binnen StudieQ gewaarborgd door de band die opgebouwd wordt tussen leerling en begeleiders. Er heerst een huiselijke sfeer bij StudieQ en er wordt gefocust op positief contact met de leerling zodat zij zich gewaardeerd voelt.. De gegevens worden verzameld, telefonische contacten worden vastgelegd en de twee begeleiders bespreken zeer regelmatig alles met elkaar door. Tevens geven de

begeleiders aan dat er vertrouwelijk met de informatie wordt omgegaan. De gesprekken die gevoerd worden met de leerling zijn vaak naar aanleiding van een observatie van een begeleider. Die ziet dan dat een leerling chagrijnig, stilletjes, verdrietig of juist heel vrolijk en goed gestemd is. Met deze observatie wordt altijd iets gedaan. Het gesprek wordt aangegaan met de leerling om erachter te komen wat de reden is van bepaald gedrag of een emotie. Zo kan de leerling uiten waar hij mee zit of juist delen wat goed gaat. Op die manier versterkt de vertrouwensband tussen begeleiders en leerling. De leerling kan daarna ook meer gefocust aan het werk gaan.

4.4.2 Sociaal-emotioneel ouders

Vijf van de tien ouders gaven aan dat hun kind zich beter in zijn vel voelde na het volgen van het studiebegeleidingstraject bij StudieQ. Voor StudieQ waren deze kinderen down of gestresseerd door de hoeveelheid huiswerk, het niet begrijpen van huiswerk of gewoon niet lekker in het vel zitten door aspecten als faalangst of de fase waarin ze leven. De andere helft gaf aan dat hun kind zich niet per se slecht voelde, maar dat de positieve resultaten die het studiebegeleidingstraject opleverden ervoor zorgden dat het kind zich beter ging voelen. Een voorbeeld hieronder:

'08:8.14 Toen zat hij niet zo goed in zijn vel, hij dacht dat hij het niet zo goed kon en had er moeite mee, ging niet naar proefwerken en nee hij zat dus niet lekker in zijn vel. Nu zeker anders, hij is nu gewoon bij en leert meer en volgens mij gaat hij nu ook prettiger naar school daardoor. Zoals ik al zei, als hij genoeg gedaan heeft en toch een onvoldoende haalt dan denkt hij daar nu anders over omdat hij zijn best gedaan heeft. Kijk, hij vindt het lastig om het ons te vertellen als hij een onvoldoende heeft gehaald. Het is natuurlijk minder leuk maar met voldoende is hij heel trots dus dat is wel een motivatie voor hem.'

Negen van de tien ouders vertellen dat hun kind thuis iets over het studiebegeleidingstraject bij StudieQ vertelt. Het gaat dan voornamelijk over wat het kind daar gedaan heeft en over de aspecten die het kind minder leuk vindt. De aspecten die als minder leuk worden ervaren zijn de volgende: de regel over geen oortjes in, meerdere ouders vertellen dat hun kind het fijn vindt om met muziek aan te leren, maar dat dit soms niet mag. Een ouder vertelt dat haar kind verplicht gedag moet zeggen wat niet als leuk wordt ervaren omdat het zo verplicht voelt. Dezelfde ouder vertelde dat ze volgens haar kind over het algemeen erg streng waren omdat er soms een uur langer doorgewerkt moet worden bijvoorbeeld. Een voorbeeld hieronder:

'07:7.15 Ja, dat vertelt ze regelmatig ja. Nou dat euh, de meeste voorbeelden zijn in de zin van euh oh die en die was heel streng. Dat vindt ze heel lastig. Als ze echt euh dat ze geen oortjes in mag en dat ze netjes gedag moet zeggen en dat ze gewoon toch nu een uur langer door moet werken dus ze vindt StudieQ in zijn algemeenheid streng. En dat verschilt nogal van begeleidster. De een heeft ze meer en klik mee dan met de ander. Maar ze mocht vorig schooljaar kiezen of ze door wou gaan en nu zit ze er toch voor het vierde jaar.'

Als het gaat om veranderingen binnen het gedrag na het volgen van het studiebegeleidingstraject zijn de resultaten weinig tot niks. Het voornaamste is dat kinderen meer rust ervaren bij het maken van hun huiswerk doordat er goed gepland wordt.

Zeven van de tien ouders zeggen dat er een verandering is opgetreden in hun relatie met hun kind. Het gaat er dan vooral om dat er minder strijd is in huis omdat het er geen stress is over het huiswerk of leerwerk. Ouders vinden dat ze meer ouder kunnen zijn voor hun kind i.p.v. juf of controleur. Drie van de tien ouders zegt weinig verschil te merken in de relatie. Hieronder een voorbeeld van een positief verhaal:

'08:8.17 Ja, ervoor waren we heel erg bezig met heb je je huiswerk wel af en dan krijg je strijd in huis en dan gaat het alleen nog maar daarover en nu is dat niet meer omdat dat stukje nu bij StudieQ gebeurt. Nu hebben we het wel over school maar niet meer op die manier, de druk is er gewoon af en dat merk je in alles in hoe je met elkaar omgaat. De strijd is er dus niet meer, we pushen hem niet meer om het te maken en nu kan hij ook gewoon zijn ding doen.'

Tien van de tien ouders geeft aan dat het goed gaat thuis en twee van de tien geeft daarbij aan dat de cijfers niet altijd goed zijn.

4.4.3 Sociaal-emotioneel leerlingen

Tijdens het interviewen van het thema sociaal-emotioneel zijn er vragen gesteld over hoe de leerlingen voorafgaand en na het volgen van het studiebegeleidingstraject in hun vel zaten. Acht leerlingen gaven aan dat ze voorafgaand goed in hun vel zaten. Twee van de tien leerlingen gaven aan minder goed in hun vel te zitten. Dit had te maken met strijd thuis door het niet maken van huiswerk.

Na het volgen van het studiebegeleidingstraject zitten acht leerlingen goed in hun vel en twee leerlingen merken geen verschil met voor en na de tijd.

Het achteraf goed in het vel zitten komt volgens twee leerlingen doordat er goede cijfers zijn behaald en er meer rust is in de thuissituatie omdat er thuis geen huiswerk gemaakt hoeft te worden gemaakt. Er wordt door één leerling aangegeven dat er meer tijd is voor leuke dingen en twee leerlingen geven aan dat er geen verschil is in gevoel vooraf en achteraf aan het volgen van het studiebegeleidingstraject.

Negen van de tien leerlingen heeft het idee dat ze bij de begeleider van StudieQ terecht kunnen. Eén leerling zegt dat door de open houding van de begeleiders het vertrouwt voelt. Twee leerlingen vinden de begeleiders aardig en één andere leerling geeft aan dat de gesprekken met de begeleiders zowel over positieve als negatieve dingen mogen gaan. Dit wordt als prettig ervaren. Eén leerling geeft aan niet het gevoel te hebben bij de begeleiding terecht te kunnen. Daarbij wordt er ook aangegeven door dezelfde leerling dat als er problemen zijn dat hij of zij liever naar zijn of haar ouders gaat.

Bij de vraag of er verandering is opgetreden in de relatie met de ouders geven vijf leerlingen aan dit te merken. Het behalen van hogere cijfers speelt hier een rol. Het volgende wordt hierover gezegd:

L1: 1.18 'Ik denk op zich wel, ja je haalt hogere cijfers en leraren zeggen dat het beter met je gaat en zijn trots op je dus ik denk dat je ouders dan ook trots zijn dat je dan zo'n instelling laat zien'.

Drie leerlingen merken geen verandering in de relatie met hun ouders. Twee leerlingen geven aan dat er veranderingen zijn opgetreden doordat er meer rust heerst in de thuissituatie.

Bij de vraag hoe het nu gaat geven alle geïnterviewde leerlingen aan dat het goed gaat. Volgens drie leerlingen heeft dat te maken omdat ze goede cijfers halen. Er wordt ook genoemd dat het goed gaat omdat er thuis rust heerst, er meer vrije tijd is en doordat er een goede omgang met de ouders is.

4.5 Behandeling praktijkgerichte deelvraag 4.

Deze paragraaf geeft antwoord op de vierde deelvraag: "In hoeverre zijn de VO-leerlingen en hun ouders tevreden over de studiebegeleiding van StudieQ in studiejaar 2015-2016?". In deze paragraaf zal het thema tevredenheid worden behandeld.

4.5.1 Tevredenheid begeleiders

Het verwachtingspatroon wordt besproken met ouders en er worden veel vragen gesteld aan beide partijen om zo tot een duidelijk beeld te komen. Tevens worden er evaluaties gehouden om tussendoor te kijken of StudieQ aan de verwachting voldoet, maar ook of de leerling hieraan voldoet. De begeleiders geven aan dat dit niet gemeten kan worden omdat hier nog geen meetinstrument voor is.

Als er niet aan de verwachting voldaan wordt, wordt er een gesprek gepland om na te gaan of de doelen bijgesteld moeten worden. Als het niet lukt om tot overeenstemming te komen, kan het soms zijn dat het traject ophoudt.

Feedback wordt altijd na een maand ongeveer besproken. Een van de begeleiders (vestigingscoördinator) belt dan even of voert een gesprek met ouders en leerling over hoe zij het vinden gaan.

Na het afgeronde studiebegeleidingstraject wordt er geen contact meer gezocht met de leerling vanuit StudieQ. Dit voornamelijk omdat het erg druk is bij StudieQ. De begeleiders zeggen wel dat ze het leuk vinden als ze eens een bericht krijgen over hoe het gaat. Soms komen er wel eens oud-leerlingen langs om een kopje koffie te drinken.

4.5.2 Tevredenheid ouders

Vier van de tien ouders geven aan tevreden te zijn over het contact dat ze met StudieQ hebben. Vijf ouders geeft aan dat ze het fijn vinden hoe StudieQ de terugkoppeling doet over de ontwikkeling van de leerlingen. Drie ouders vonden de betrokkenheid opmerkelijk fijn en alle ouders vonden de manier van gesprekken voeren vanuit StudieQ positief. Een van de ouders vond vooral het meedenken op de vakken en inhoud van de medewerkers fijn. Dezelfde ouder gaf aan dat ze daaraan goed kon zien dat ze de aanpak aan het individuele kind aanpassen. Een andere ouder gaf aan dat ze zag dat de medewerkers ook weleens streng konden zijn, maar dat dit een positief effect heeft op de ontwikkeling. Er werd ook benoemd dat de mate van interesse die de medewerkers van StudieQ in de kinderen en hun situatie tonen,

wordt gewaardeerd. Op deze manier zijn ze erg betrokken en goed geïnformeerd over de kinderen. Dit aspect is vaker benoemd door verschillende ouders. Wat ook positief gezien wordt, is dat de medewerkers open staan voor suggesties en goed benaderbaar zijn door ouders en kinderen. Een ouder gaf aan dat ze bij de intake al een goede indruk had gekregen. Ze was erg positief over de manier waarop StudieQ naar de kinderen kijkt. Tot slot was er lof voor de structuur en de vakinhoudelijke docent. Tien van de tien ouders hebben StudieQ aangeraden aan familie, kennissen of vrienden. Een voorbeeld van een antwoord hieronder:

Zes van de tien ouders geeft aan dat ze StudieQ prijzig vinden. Een van de ouders gaf aan dat ze het fijn zou vinden als StudieQ zou werken met een strippenkaartsysteem. Haar zoon heeft alleen begeleiding nodig voor een toets, dus zij zou het fijn vinden als ze een paar weken van tevoren haar zoon kon aanmelden en dan alleen voor een paar lessen hoeft te betalen. Nu heeft haar zoon continu begeleiding, maar heeft het eigenlijk niet altijd meer nodig. Twee ouders vonden dat de vak begeleiding beter kon en dan vooral de begeleiding met betrekking tot de talen en economie. Een ouder had geen opmerkingen over StudieQ, deze ouder was erg tevreden over alles.

Negen van de tien ouders geeft aan dat ze de studiebegeleiding wel zouden voortzetten bij StudieQ. Een ouder geeft aan dit te willen doen zolang de cijfers goed blijven omdat de prijs voor de begeleiding best hoog is. Een andere ouder geeft aan dat ze door wil gaan omdat er op school te weinig energie in de leerling gestoken wordt en daarom StudieQ goed is. Dan was er een ouder die aangaf dat ze het fijn vindt dat de aanpak per kind bepaald wordt. Er wordt dus niet een algemene aanpak ten aanzien van een kind gebruikt, maar er wordt gekeken naar de individuele behoeften van het kind. Tevens vond een ouder het mooi dat de persoonlijke gesprekken gevoerd worden, het gaf haar het gevoel dat haar kind door de problemen te bespreken zich weer volledig kon focussen op het schoolwerk. Een ouder geeft aan niet door te gaan met de studiebegeleiding omdat haar zoon eindexamen doet aankomend jaar en daarna waarschijnlijk naar de universiteit gaat. Deze ouder zegt dat ze het idee heeft dat StudieQ alleen voor VO- scholieren is en niet academische studenten.

Gemiddeld krijgt StudieQ een 8 van de tien ouders. Verbeterpunten om dit cijfer te verhogen lagen voor vier ouders in het financiële gedeelte; zij gaven aan dat als het goedkoper was, het cijfer hoger zou zijn. Een ouder vond de cijfers van haar kind nog te laag. Een andere ouder gaf aan dat ze het idee van de strippenkaart graag in werking ziet gaan. Tot slot zegt een ouder dat ze graag verbetering in de talenbegeleiding van Engels en Duits ziet aangezien ze dat niet genoeg vond. Een voorbeeld van een van de antwoorden is het volgende:

'07:7.24 Ja. En ik begrijp best dat het wat moet kosten maar het is wel, je merkt gewoon als je dat zoals nu twee jaar doet, dat zijn wel flinke bedragen.'

4.5.3 Tevredenheid leerlingen

Als eerste is er gevraagd wat de leerlingen leuk vonden aan StudieQ. Drie leerlingen vonden het leuk dat ze geholpen werden met hun huiswerk. Eén leerling gaf de omschrijving dat hij of zij een boost kreeg van het volgen van de studiebegeleiding.

L1: 1.20 'Ik weet niet of je het kan beschrijven als leuk, huiswerk maken is niet leuk maar het is vooral wel goed en je krijgt er ook een soort van boost door. Dat je denkt nu ga ik ervoor'.

Eén leerling vindt de begeleiders aardig en één andere leerling vindt de positiviteit van de begeleiders leuk. Vier leerlingen vinden het minder leuk dat ze geen muziek mogen luisteren tijdens de studiebegeleiding. Er wordt aangegeven door twee leerlingen dat muziek juist een toevoeging kan zijn tot betere concentratie. De onrust van anderen wordt door één leerling als minder leuk ervaren en twee leerlingen vinden het lastig dat je niet weg mag voordat al het huiswerk af is.

Ondanks de aangegeven minder leuke dingen bij StudieQ geven negen leerlingen aan dat zij leeftijdgenoten zouden adviseren om studiebegeleiding te volgen bij StudieQ. Eén leerling heeft dat al gedaan. Acht leerlingen zouden als het nodig is een vervolgtraject bij StudieQ willen aangaan. Deze acht leerlingen zijn positief over StudieQ en vinden dat ze goed worden geholpen. Het aangaan van een vervolgtraject zouden de twee leerlingen willen omdat StudieQ voor hen al bekend terrein is. Eén leerling geeft aan dat door StudieQ hij minder is afgeleid dan thuis en daarom wel terug zou willen komen. Twee leerlingen willen dit niet in verband met hoge kosten en een het aangaan van een nieuwe studie.

De leerlingen geven StudieQ gemiddeld 7,6 als cijfer. Het hoogste cijfer is een 9 en het laagste een 6,5. Hieronder staat een opsomming van de + en - punten die de leerlingen StudieQ geven.

+ punten	- punten
- Aandragen van tips, ideeën en oplossingen aan (1) - Je wordt goed geholpen (3) - Goede begeleiding (3)	- Je mag geen muziek luisteren (3) - Je mag je telefoon niet bij de hand hebben (1) - Er is verschil in manier van uitleg (1) - Het is onrustig (1) - De begeleiding kan niet altijd hulp bieden en vragen beantwoorden (1)

De slotvraag of de leerling zelf nog iets kwijt wil wordt door één leerling beantwoord. Deze leerling geeft aan dat er wel nieuwe stoelen zouden mogen komen aangezien de stoelen die er nu zijn niet lekker zitten.

Hoofdstuk 5. Conclusies

In dit hoofdstuk staan de conclusies van de praktische deelvragen. In hoofdstuk 2 zijn de conclusies verwerkt van de theoretische deelvragen. In paragraaf 5.1 worden de conclusies beschreven van de vier praktische deelvragen. In paragraaf 5.2 wordt de conclusie gegeven op de hoofdvraag en in paragraaf 5.3 worden aanbevelingen gedaan naar aanleiding van de conclusies.

5.1 Conclusies deelvragen

In deze paragraaf worden de conclusies op de praktische deelvragen van dit onderzoek beschreven.

5.1.1 Conclusie deelvraag 1. Thema verwachtingen

‘Wat waren de verwachtingen van VO-leerlingen en hun ouders voorafgaand aan de studiebegeleiding van studiejaar 2015-2016 bij StudieQ?’

Ouders kiezen bewust voor het inzetten van studiebegeleiding voor hun kind. De insteek hiervan is dat de studieresultaten van hun kind verbeteren. Zij hopen dat de thuissituatie door het volgen van studiebegeleiding rustiger wordt en dat er thuis minder tijd besteed hoeft te worden aan het maken van huiswerk. Inhoudelijk wordt door de ouders verwacht dat de leerlingen leren plannen, structuur aangemeten krijgen en efficiënter leren-leren. Het lijkt erop dat de leerlingen en ouders soortgelijke verwachtingen delen. Leerlingen willen graag hogere cijfers halen. Zij verwachten hiermee geholpen te worden door middel van verschillende vormen van studiehulp: vakgerichte uitleg, planning, huiswerkbegeleiding en (efficiënter) leren-leren. Dat het in eerste instantie als saai en niet leuk wordt bevonden, wordt vervolgens ontkracht na het volgen van het studiebegeleidingstraject.

5.1.2 Conclusie deelvraag 2. Thema invloed

‘Welke invloed heeft StudieQ gehad volgens VO-leerlingen, hun ouders en de studiebegeleiders van StudieQ Enschede met betrekking tot de studievoortgang van leerlingen in studiejaar 2015-2016?’

Volgens de **begeleiders** verschilt de invloed die StudieQ heeft gehad op de studievoortgang per leerling. Dit heeft te maken met het verschil in behoefte van ouder en/of leerling. Maatwerk wordt toegepast bij deze behoeftes. De grootste veranderingen die de begeleiders zien is de groei in zelfvertrouwen en de verbetering van cijfers. De invloed die begeleiders zien is dat zij de ouders ontzorgen. **Ouders** reageren positief op de invloed die StudieQ heeft op de schoolresultaten van de leerling. Zij zijn voornamelijk doelgericht en willen dat hun kind zo goed mogelijk presteert. De invloed die StudieQ voornamelijk heeft gehad op hun kinderen is het verbeteren van studievaardigheden en het behalen van hogere cijfers.

Leerlingen denken hier hetzelfde over. Zij geven aan dat ze door de studiebegeleiding hogere resultaten behalen. Deze resultaten komen doordat de lesstof beter begrepen wordt, er meer motivatie is en dat ze een duidelijkere planning hebben.

5.1.3 Conclusie deelvraag 3. Thema sociaal-emotioneel

‘Welke invloed heeft StudieQ gehad volgens VO-leerlingen, hun ouders en de studiebegeleiders van StudieQ Enschede met betrekking tot de resultaten van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in studiejaar 2015-2016?’

Binnen de studiebegeleiding bij StudieQ gaat het niet alleen om school gerelateerde aspecten, maar ook om de sociaal-emotionele gesteldheid van de leerling en ouders. De studiebegeleiders zien dat leerlingen beter in hun vel gaan zitten tijdens het proces van de studiebegeleiding. Wat zij merken is dat de gesprekken die met leerlingen gevoerd worden een positieve factor zijn in de ontwikkeling van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling. Dankzij de aandacht die de begeleiders schenken aan dit aspect zijn ze er bij veel jongeren achter gekomen dat ze faalangst hebben o.i.d. Ouders zeggen dat zij in het begin van het traject zich niet bewust waren van de impact die de sociaal-emotionele begeleiding had op hun kind. Zij zien natuurlijk dat hun kind zich beter voelt, door de gesprekken die gevoerd worden rondom de keukentafel, maar vooral ook in de algemene thuissituatie. Ouders hoeven minder de strijd aan te gaan met hun kind als het gaat om het huiswerk. Dit is een factor die meespeelt in de sociaal emotionele gesteldheid van de leerling. Ouders merken dit voornamelijk in hun relatie met hun kind, ze voelen zich geen controleur meer, maar echt ouder. Thuis wordt gezien als een fijne plek, waar weinig tot geen druk meer gevoeld wordt als het gaat om schoolwerk. Ouders merken dat hun kind ook meer zelfvertrouwen krijgt met name bij het ontvangen van de cijfers. Als een leerling een onvoldoende krijgt dan is het na het studiebegeleidingstraject minder teleurgesteld en verdrietig of boos dan ervoor. Dit heeft alles te maken met dat het kind weet dat hij er alles voor gedaan heeft op de juiste manier en daarom is het minder erg. De leerling geeft zelf ook aan dat hij er vertrouwen in heeft omdat hij nu precies weet wat de juiste manier van leren is. De leerlingen vinden de gesprekken die gevoerd worden bij StudieQ erg fijn. Ze geven aan er soms geen zin in te hebben, maar uiteindelijk wordt dit altijd als positief ervaren. Leerlingen worden zich ook bewust van de sterke en zwakke punten die ze hebben. Uit de resultaten blijkt ook dat sommige leerlingen meer tijd hebben om leuke dingen te doen. Dit maakt voor hen dan dat ze zich beter voelen en minder onder druk gezet. De leerlingen geven net als de ouders en begeleiders aan dat ze merken dat het leuker voor ze is als ze thuis zijn. Het huiswerk wordt gedaan bij StudieQ en thuis kunnen ze gewoon het kind van hun ouders zijn, wat maakt dat ze zich thuis ook fijner voelen.

5.1.4 Conclusie deelvraag 4. Thema tevredenheid

‘In hoeverre zijn de VO-leerlingen en hun ouders tevreden over de studiebegeleiding van StudieQ in studiejaar 2015-2016?’

Bij het intakegesprek worden de verwachtingen, afspraken en werkwijze van het traject besproken. De begeleiders geven daarin bijvoorbeeld aan dat ze het belangrijk vinden dat er een goede communicatie is tussen de ouders, leerlingen en begeleiders in verband met een goede samenwerking. Uit de resultaten is gebleken dat de ouders deze communicatie ook erg waarderen. Het is meerdere malen teruggekomen dat de transparantie van StudieQ zeer positief valt bij de ouders. Wat minder positief uit de resultaten is gekomen, is de prijs van het studiebegeleidingstraject. De ouders geven aan dat ze het prijzig vinden. Ze zijn

daarentegen over het algemeen erg tevreden over de schoolresultaten en de resultaten op sociaal-emotioneel vlak waardoor de prijs niet als groot probleem wordt gezien. De meerderheid van de ouders laat haar kind de studiebegeleiding voortzetten bij StudieQ en alle ouders hebben StudieQ aangeraden aan vrienden en familie. Een ouder was niet tevreden over de vak begeleiding, haar kind was bijna klaar met het vwo en zal volgend jaar naar de universiteit gaan. De verbeterpunten volgens ouders zitten dus vooral in de prijs en volgens een ouder in de hoeveelheid vak begeleiding. Verder zijn de ouders over het algemeen erg positief over hoe StudieQ te werk gaat en staan achter de visie die StudieQ uitdraagt. Het gemiddelde cijfer dat StudieQ van de ouders krijgt is een 8. De leerlingen zijn voornamelijk niet tevreden over de telefoonregel. Nu mogen ze de telefoon niet gebruiken om muziek te luisteren, hier zijn ze niet blij mee omdat sommige leerlingen zeggen zich beter te kunnen concentreren wanneer ze muziek luisteren. Volgens de leerlingen zou het soms ook onrustig zijn bij StudieQ, en daarnaast soms te druk waardoor een leerling zijn vraag niet kan stellen aan de begeleiding. Ondanks dat zou de meerderheid van de leerlingen StudieQ wel aanraden aan leeftijdgenoten leeftijdgenoten. Tevens vindt de meerderheid dat ze goed geholpen worden bij StudieQ en zouden een vervolgtraject willen volgen. Het gemiddelde cijfer dat StudieQ van de leerlingen krijgt is een 7,6.

5.2 Conclusie hoofdvraag

Tijdens dit onderzoek stond de volgende vraag centraal:

‘Wat zijn de ervaringen van VO-leerlingen en hun ouders met betrekking tot de studiebegeleiding die zij gevolgd hebben in studiejaar 2015-2016 bij StudieQ in Enschede?’

Ouders zien StudieQ als een plek waarbij ze worden ontlast in het ondersteunen en sturen van het studeren van hun kind. Dit wordt als positief ervaren omdat het ten goede komt van de relatie tussen ouder en kind. Uit de resultaten blijkt dat het gedrag van het kind positief veranderd door de studiebegeleiding, wat de rust en sfeer in de thuissituatie ten goede komt. Ouders zien dat de studieresultaten omhooggaan en ervaren dit als positief. Het wordt door hen als belangrijk gevonden dat het kind goed presteert. De leerling zelf ervaart StudieQ als een plek waarbij huiswerk gemaakt moet worden. Daarbij speelt prestatie een grote rol. De voornaamste redenen om naar StudieQ te gaan is willen overgaan of om betere cijfers te halen. De ervaring met het nastreven van deze doelen zijn positief. Leerlingen geven aan dat StudieQ hun helpt met het verwezenlijken van deze doelen. De begeleiding helpt goed en de leerlingen zijn positief over het leren-leren bij StudieQ. Dit is een item waarbij veel leerlingen progressie hebben geboekt. Ouders zijn hier blij mee omdat leerlingen weten wat ze moeten doen en zo zelfstandig thuis aan het huiswerk kunnen werken. Leerlingen voelen zich veilig bij StudieQ. Er is vertrouwen in de begeleiding en in thuissituatie wordt er openlijk gesproken over StudieQ. Ouders ervaren het terugkoppelen van de begeleiders als prettig. Ze zijn positief over de manier hoe dit wordt opgepakt en vinden het fijn om op de hoogte te worden gehouden over hoe hun kind functioneert. Uit de resultaten is gebleken dat de ervaringen van ouders en leerlingen veelal op één lijn liggen wat betreft de tevredenheid. Ouders geven StudieQ gemiddeld een 8 en de leerlingen een 7,8.

5.3 Aanbevelingen

In deze paragraaf staan de aanbevelingen omschreven die opgesteld zijn naar aanleiding van de conclusies. Deze aanbevelingen kunnen helpend zijn bij verschillende facetten van het studiebegeleidingstraject bij StudieQ Enschede.

Aanbeveling 1. De diensten die StudieQ aanbiedt, concreter benadrukken tijdens het intakegesprek.

Uit de resultaten blijkt dat de verwachtingen van ouders niet volledig kloppen met het beeld dat door de begeleiders van StudieQ wordt aangegeven. De begeleiders vertellen dat StudieQ meer is dan een huiswerkinstituut. Hiermee wordt bedoeld dat er meer aangeboden wordt dan alleen hulp bij maken van het huiswerk. Door de diensten die StudieQ aanbiedt op sociaal- emotioneel gebied duidelijker te benadrukken tijdens het intakegesprek, zal er meer duidelijkheid ontstaan over de visie van StudieQ.

Aanbeveling 2. Invoeren van een strippenkaart

Door StudieQ toegankelijker te maken voor een bredere doelgroep zou een strippenkaart een optie kunnen zijn. De prijs van het studiebegeleidingstraject wordt als hoog bevonden. Dit is een reden om een vervolgtraject niet aan te gaan. Door een strippenkaart kan een ouder/leerling zelf bepalen wanneer er studiebegeleiding ingezet moet worden en hierdoor kunnen de kosten beperkt blijven.

Aanbeveling 3. Muziek luisteren tijdens het studiebegeleidingstraject

Uit dit onderzoek komt naar voren dat er bij leerlingen behoefte is aan het luisteren van muziek tijdens het leren en huiswerk maken. Voor sommige leerlingen is dit helpende om zich zo beter te kunnen concentreren. Het zou dan ook een aanbeveling kunnen zijn om dit wel toe te staan bij leerlingen die hier baat bij hebben. Het voordeel hiervan kan zijn dat ze betere resultaten behalen doordat ze zich makkelijker kunnen focussen tijdens het luisteren van muziek.

Aanbeveling 4. Vervolgonderzoek

Het kortetermijndoel van dit onderzoek is behaald. Om het langere termijndoel van dit onderzoek te verwezenlijken wordt er aanbevolen om naar aanleiding van dit onderzoek een vervolgonderzoek te starten om zo daadwerkelijk het meetinstrument te kunnen laten ontwikkelen.

Hoofdstuk 6

In paragraaf 6.1 van dit hoofdstuk worden de sterktes en zwaktes van dit onderzoek toegelicht. Deze zijn tijdens het uitvoeren van dit onderzoek naar voren gekomen. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een discussie in paragraaf 6.2.

6.1. Sterkte/zwakte analyse

Hieronder staan de sterktes en zwaktes van dit onderzoek opgesomd in een tabel. Vervolgens zal deze analyse worden toegelicht per onderdeel.

Sterktes	Zwaktes
Verschillende groepen respondenten	Diepgang interviewvragen
Telefonische interviews	Sociaal wenselijke antwoorden
Triangulatie	Overlapping interviewvragen
Aparte interviews	Objectiviteit onderzoeker

6.1.1 Sterktes

Verschillende groepen respondenten: Alle groepen (leerlingen, ouders en begeleiders) die te maken hebben met het studiebegeleidingstraject bij StudieQ, zijn geïnterviewd. Hierdoor hebben we de ervaringen vanuit verschillende invalshoeken kunnen analyseren.

Telefonische interviews: Aangezien het bij StudieQ gebruikelijk is om telefonisch contact te hebben met ouders is ervoor gekozen om telefonische interviews af te nemen. Hierdoor hoefden ouders niet op locatie te komen. Door deze manier van interviewen is er meer respons verkregen.

Triangulatie: Er zijn verschillende dataverzamelmethodes gebruikt voor hetzelfde onderwerp. Dit zorgt ervoor dat interne validiteit en de betrouwbaarheid van dit onderzoek vergoot is.

Aparte interviews: Om een objectief beeld te verkrijgen van de respondenten is er voor gekozen om ouder en kind apart van elkaar te interviewen. Om een concreter beeld te verkrijgen is er van elke ouder bijbehorend kind ook geïnterviewd.

6.1.2 Zwaktes

Diepgang interviewvragen: Voor de respondentengroep leerlingen, was het lastig om de vragen rondom het thema sociaal-emotioneel te beantwoorden. De diepgang werd geregeld ontweken door kortaf te antwoorden op de vragen. Multiple choice vragen hadden beter bij deze doelgroep gepast met betrekking tot dit thema.

Sociaal wenselijke antwoorden: Het was opvallend dat als de ouder van de leerling eerder was geïnterviewd dan de leerling, deze soortgelijke antwoorden gaf als zijn of haar moeder.

Door eerste de leerlingen te interviewen en vervolgens de ouders zou dit bij vervolgonderzoek voorkomen kunnen worden.

Overlapping interviewvragen: Bij het uitwerken van de interviews bleken sommige interviewvragen te overlappen in de antwoorden. Achteraf gezien hadden, na het afnemen van een aantal interviews, deze vragen geschrapt kunnen worden.

Uiteindelijk heeft het tijd gekost om dit uit te werken en geen nieuwe informatie opgeleverd.

Objectiviteit onderzoeker: Een van de onderzoekers is zelf bekend bij StudieQ. Hierdoor vonden leerlingen het soms lastig om antwoord te geven op bepaalde vragen. Zij hadden het gevoel dat de onderzoeker dit met de begeleiders zou kunnen bespreken. Ondanks dat er duidelijk werd benadrukt dat de onderzoeken anoniem waren, resulteerde dit niet altijd in eerlijke antwoorden.

6.2 Discussie

In deze paragraaf is de discussie verwerkt. Deze omvat eigen professioneel standpunt over het onderzoeksonderwerp en zal onderbouwd worden met argumenten. Het onderwerp is studiebegeleiding bij StudieQ.

Vanuit de beroepscode voor de jeugdzorgwerker wordt er waarde gehecht aan betrokkenheid bij het welzijn en de ontwikkeling van de jongere in zijn (sociale) omgeving (Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW)., 2016). Wat wij gezien hebben tijdens het maken van dit onderzoek is dat de leerlingen goed geconcentreerd aan het werk gaan in een studieruimte. Het is echter soms lastig voor de leerlingen om zich te concentreren omdat ze, naar eigen zeggen, geen muziek mogen luisteren of omdat het er soms onrustig is. Dit resulteert erin dat jongeren zich minder ontspannen of op hun gemak voelen bij StudieQ. Voor een optimale ontwikkeling zonder onnodige spanning vinden wij het juist belangrijk dat StudieQ de jongeren tegemoetkomt in hun persoonlijke behoeften. Dus niet alleen de behoeften die te maken hebben met schoolresultaten etc., maar ook de behoeften die effect hebben op de mentale gesteldheid van de jongeren. Een voorbeeld die wij graag gerealiseerd zouden zien, is het gebruik van alternatieve zitplekken bij StudieQ, zoals: loungezakken of ergonomische zitkussens. Doordat de jongere op een loungezak kan zitten ervaart hij een gevoel van ontspanning en rust. Het kan helpen bij het creëren van een veiliger klimaat en kan het gevoel van eigenwaarde verhogen (BTSG, 2017). De zintuigen worden op een andere manier geprikkeld waardoor de leerling alert en beter gefocust kan blijven (BTSG, 2017). Het gebruik van alternatieve zitgelegenheden heeft ook een therapeutische waarde. Het kan te maken hebben met dat het klassieke idee van een tafel en een stoel al onbewust iets stress op kan leveren omdat we allemaal op school in die houding hebben gezeten. De out of the box manier van denken kan stimulerend werken op het gevoel van comfort. Het ontstaan van een ontspannen sfeer zorgt voor meer rust tijdens het maken van het huiswerk en de algemene stemming wordt positief gestimuleerd (BTSG, 2017).

Een jongere kan zich maar voor een bepaalde tijd goed concentreren. Het lukt niet altijd om volledig gefocust te werk te gaan. De omgeving speelt hierin een grote rol (Plazilla, 2012). Als het lokaal vol is met mensen die aan hun tafel zitten te werken, kan dit al te druk zijn voor een jongere (Plazilla, 2012). Wat bevorderend helpt bij het behouden van concentratie is om juist even uit de ruimte te gaan, even een blokje om of even iets geheel anders in een andere omgeving te doen (Plazilla, 2012). Wij vinden dat een belangrijk optie om even naar een andere, neutrale en leuke ruimte te kunnen gaan, moet bestaan. Al is het een ruimte waar een zitzak ligt met een muzikspeler waar de leerling even wat kan eten tussendoor of even kan rusten. Dit kan bevorderend werken op het maken van het huiswerk.

Bij StudieQ worden veel individuele gesprekken gevoerd. Deze gesprekken zijn enorm helpend voor de jongere en begeleiders. Voor de jongere omdat hij dan even zijn ei kwijt kan om zo fijner aan de studie te gaan. Voor de begeleiders omdat ze de jongere beter leren kennen en zo de jongere de optimale begeleiding kunnen bieden. Deze gesprekken worden altijd bij StudieQ gevoerd in hetzelfde gebouw. Voor leerlingen kan dit soms als minder leuk worden ervaren omdat zij hier altijd zijn voor school en het studiecencentrum als saai ervaren aangezien ze daar alleen maar bezig gaan met schoolwerk. Deze informatie is terug te vinden in hoofdstuk vier, resultaten. Volgens Voerman (2016) vinden jongeren samen wandelen erg fijn omdat het stilzitten soms niet prettig kan voelen als het voor de jongere druk is in zijn hoofd. Jongeren krijgen tijdens het wandelen letterlijk alle ruimte om de gedachten te ordenen en om gewoon even voor zich uit te kijken (Voerman, 2016). De begeleiders van StudieQ kunnen met behulp van het wandelen meer en op een informele manier met de jongeren praten. Dit zorgt dan voor een jongere die meer ontspannen is en zich beter durft te uiten. Tevens is het blokje om goed voor de ontspanning van de leerling in de periode van een pauze. De jongere komt zo goed tot rust om daarna weer verder te gaan met het huiswerk. Het helpt ook bij het verwerken van de geleerde of gemaakte stof (Gezondheid in gezondheid, 2017) Voor een goede ontspanning is het goed op de studeerruimte even te verlaten en even niet op het computerscherm te kijken o.i.d. (Gezondheid in gezondheid, 2017).

Bij StudieQ zijn studenten van de UT en Saxion werkzaam om leerlingen binnen specifieke vakken te begeleiden. Dit zijn geen leerlingen die een sociale opleiding volgen. Het is een goed idee voor de uitbreiding van het sociaal emotionele aspect, leerlingen van sociale opleidingen binnen StudieQ te laten helpen. Dit kan helpend zijn bij het uitvoeren van het out of the box werken dat hierboven staat beschreven.

Literatuurlijst

- BTSG. (2017, 17 februari). *Snoezelen [Blogpost]*. Geraadpleegd van <https://www.btsg.nl/infobulletin/snoezelen.html>
- Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW). (2016, maart). *Beroepscode voor de jeugdzorgwerker*. Geraadpleegd van http://www.platformjeugd.com/images/pdf/BPSW_Brochure_Beroepscode_Jeugd_Web%2003.pdf
- CBS. (2016, 6 november). *VO; leerlingen, onderwijssoort, leerjaar, leeftijd*. Geraadpleegd van <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=80041NED>
- CBS. (2016, 11 november). *Uitgaven van huishoudens aan huiswerkbegeleiding*. Geraadpleegd van <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2016/45/uitgaven-van-huishoudens-aan-huiswerkbegeleiding>
- Elffers, L. (2015, 13 december). *Waarom groeit het gebruik van schaduwonderwijs in Nederland?* Geraadpleegd van http://www.academischewerkplaatsonderwijs.nl/files/7914/2121/6339/Waarom_groeit_het_gebruik_van_schaduwonderwijs_in_Nederland.pdf
- Gezondheid in gezondheid. (2017, 8 mei). *Ontspannen tijdens blok*. Geraadpleegd van http://www.gezondheid.be/index.cfm?fuseaction=art&art_id=11484
- GION. (2009, februari). *Uitwijken en inbrengen*. Geraadpleegd van <https://www.onderwijsraad.nl/upload/documents/publicaties/volledig/uitwijken-en-inbrengen.pdf>
- Haan, W. de. (2011). *Dyslexiebeleid in het Voortgezet Onderwijs*. Geraadpleegd van <http://www.rug.nl/research/portal/files/14620819/DyslexieACWillemiendeHaan.pdf>
- Huiswerkbegeleiding.nl. (2016). *Wat houdt huiswerkbegeleiding in?* Geraadpleegd van <https://www.huiswerkbegeleiding.nl/over-huiswerkbegeleiding/wat-doet-een-begeleider/>
- Jongejan, J. (2011). *Leren buiten schooltijd*. Geraadpleegd van <http://dSPACE.library.uu.nl/handle/1874/210260>
- Jongejan, Y. J. Y. (2016). *Leren buiten schooltijd*. Geraadpleegd van <https://dSPACE.library.uu.nl/handle/1874/210260>
- Jouw talent in beeld. (z.j.). *Persoonlijke begeleiding kinderen in het basis onderwijs*. Geraadpleegd van [http://www.jtib.nl/basis-onderwijs-\(po\)#.WB88hWV5DgI](http://www.jtib.nl/basis-onderwijs-(po)#.WB88hWV5DgI)
- Landelijk Beroepsvereniging Remedial Teachers. (z.j.). *Wat is Remedial Teaching*. Geraadpleegd van <http://www.lbrt.nl/informatie/wat-is-remedial-teaching>
- LBRT. (z.j.). *Wat is Remedial Teaching*. Geraadpleegd van <http://www.lbrt.nl/informatie/wat-is-remedial-teaching>
- Luijckx, F. (2015, 03 november). *Scholen begeleiden leerlingen onvoldoende*. Trouw. Geraadpleegd van <http://www.trouw.nl/tr/nl/4556/Onderwijs/article/detail/4177092/2015/11/03/Scholen-begeleiden-hun-leerlingen-onvoldoende.dhtml>

- LVSI. (2015). *Uitwijken en inbrengen*. Geraadpleegd van <http://www.nji.nl/nl/Databank/Cijfers-over-Jeugd-en-Opvoeding/Cijfers-per-voorziening/Huiswerkinstituut>
- Manage jezelf. (2012, 18 februari). *Kwalitatief onderzoek*. Geraadpleegd van <http://www.managejezelf.nl/tag/empirisch-onderzoek/>
- Marzano, R. J., & Heflebower, T. (2013). *Klaar voor de 21e eeuw* (2e ed.). Vlissingen, Nederland: Bazalt.
- Migchelbrink, F. (2006). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: Uitgeverij SWP
- Ministerie van OCW. (2010). *Geld naast de school: Private uitgaven in basis- en voortgezet onderwijs* (Projectnummer: B3665). Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2010/07/07/geld-naast-de-school>
- Nationale Onderwijsgids. (2016). *Wat is basisonderwijs*. Geraadpleegd van <https://www.nationaleonderwijsgids.nl/basisonderwijs/paginas/wat-is-basisonderwijs.html>
- Opgroeien. (2016). *De voor- en nadelen van huiswerkbegeleiding*. Geraadpleegd van <http://educatie-en-school.infonu.nl/huiswerk/158219-de-voor-en-nadelen-van-huiswerkbegeleiding.html>
- Plazilla. (2012). *Hoe functioneert het concentratievermogen van een mens?* Geraadpleegd van <https://plazilla.com/page/4294986165/hoe-functioneert-het-concentratievermogen-van-de-mens>
- Right marktonderzoek. (z.j.). *Kwalitatief onderzoek*. Geraadpleegd van <http://www.rightmarktonderzoek.nl/methoden-onderzoek/kwalitatief-onderzoek>
- Rijksoverheid. (z.j.). *Voortgezet onderwijs*. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/voortgezet-onderwijs>
- Rijksoverheid. (z.j.). *Leerplicht*. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leerplicht>
- Tielbeke, J. (2016, 20 juni). *De bijlesindustrie*. Geraadpleegd van <https://www.groene.nl/artikel/extra-ondersteuning-duur-betaald>
- Tubbing, L. (2015). *Hoe interviews te coderen*. Geraadpleegd van <http://deafstudeerconsultant.nl/hoe-interviews-te-coderen/>
- Voerman, C. (2016, 3 november). Wandelen tijdens coaching, lekker voor jongeren [Blogpost]. Geraadpleegd van <http://www.stukverder.nl/wandelen-tijdens-coaching-voor-jongeren/>
- Vliet, L. van. (2013, 14 november). Te weinig individuele aandacht. Geraadpleegd van http://www.eenvandaag.nl/binnenland/47827/_te_weinig_individuele_aandacht_

Bijlagen

Bijlage 1. Interviewvragen

Bijlage 2. Uitnodiging respondenten

Bijlage 3. Voorbeeld labelschema

Bijlage 4. Model overeenkomst onderzoeksopdracht

Bijlage 5. Model overeenkomst verlengde onderzoeksopdracht

Bijlage 6. Evaluatieformulier opdrachtgever

Bijlage 7. Beoordelingsformulier Bachelorrapport

Bijlage 1 Interviewvragen

Interview vragen OUDERS

Start van het interview

Uitleg over wat de respondent kan verwachten:

Het doel van dit interview is om uw ervaringen met het gevolgde studiebegeleidingstraject bij StudieQ van uw zoon/dochter in studiejaar 2015-2016 in kaart te brengen. De uitkomsten van de interviews zullen gebruikt worden voor ons bachelor – onderzoek voor Saxion Enschede en StudieQ Enschede. Het interview zal voornamelijk uit open vragen bestaan waarbij wordt doorgevraagd. Het onderzoek bestaat uit 5 categorieën:

- Algemeen
- Verwachtingen
- Invloed
- Sociaal-emotioneel
- Tevredenheid

Als er tijdens het interview iets onduidelijk is, mag u hier ieder moment vragen over stellen. Het interview bestaat uit 25 vragen en zal ongeveer een half uur duren. Dit interview wordt zoals afgesproken opgenomen en uw input blijft anoniem. De vragen die gesteld gaan worden, hebben betrekking op de studiebegeleiding die is gevolgd bij StudieQ Enschede.

Heeft u verder nog vragen?

ALGEMEEN

1. Man/Vrouw
2. Leeftijd:
3. Wanneer bent u in contact gekomen met StudieQ?
3. b Hoe bent u in contact gekomen met StudieQ?
4. Waarom heeft u voor StudieQ gekozen?
5. Welke vorm(en) van studiebegeleiding heeft uw kind gevolgd?
 - Groepsbegeleiding
 - Individuele studiebegeleiding
 - Orthopedagogische begeleiding
6. Welke indruk heeft u verkregen van deze vorm(en) van begeleiding?
7. Wat was het doel om uw kind studiebegeleiding te laten volgen bij StudieQ?
(het doel betrekken bij de vraagstelling, bijv. doel = faalangst, dit in de thema's terug laten komen) *6/7 omdraaien*

VERWACHTINGEN

8. Hoe bent u bekend geraakt met studiebegeleiding?
9. Wat vond u ervan dat uw kind studiebegeleiding ging volgen?
10. Wat waren uw verwachtingen van de studiebegeleiding?

INVLOED

11. Heeft u veranderingen geconstateerd met betrekking tot de schoolresultaten van uw kind tijdens of na het volgen van de studiebegeleiding?
 - 11 a. Welke veranderingen waren dit?

11 b. Hoe heeft u dit gemerkt?

12. Heeft uw kind aan zijn/haar doel gewerkt waarvoor hij/zij bij StudieQ was gekomen?

12 b. Zo ja, hoe heeft uw kind aan het doel gewerkt?

13. Wat heeft uw kind geleerd van de studiebegeleiding bij StudieQ?

13 b. Waar merkt u dit aan?

SOCIAAL-EMOTIONEEL

14. Hoe zat uw kind in zijn/haar vel voordat hij/zij bij StudieQ kwam?

14 a. Zit uw kind nu anders in zijn/haar vel?

14 b. Wat heeft daarbij wel geholpen?

14 c. Wat heeft daarbij niet geholpen?

15. Heeft uw kind thuis wel eens verteld over hoe het gaat bij StudieQ?

15 a. Zo ja, kunt u voorbeelden geven?

16. Is of zijn er een verandering(en) opgetreden in het gedrag van uw kind tijdens het volgen van het studiebegeleidingstraject bij StudieQ?

16 a. Zo ja, kunt u voorbeelden geven?

17. Is er een verandering opgetreden in de relatie tussen u en uw kind tijdens het studiebegeleidingstraject van uw kind bij StudieQ?

17 a. Hoe heeft u dit gemerkt in uw thuissituatie?

17 b. Merkt u dat nu nog steeds?

18. Hoe vindt u dat het nu op school/thuis gaat met uw kind en waarom?

TEVREDENHEID

19. Wat vond u positief aan StudieQ?

20. Wat vond u minder positief aan StudieQ?

21. Zou u StudieQ aanraden aan familie, vrienden, kennissen of collega's?

22. Mocht het nodig zijn zou u dan nog een keer studiebegeleiding bij StudieQ aanvragen voor uw kind?

22a. Waarom wel/niet? Wat is voor u dan belangrijk?

23. Als u StudieQ een cijfer zou mogen geven tussen de 0-10, welk cijfer vindt u StudieQ dan waard en waarom?

24. Wat zou StudieQ kunnen veranderen om volgens u een hoger cijfer te kunnen behalen?

SLOTVRAAG

25. Is er nog iets anders dat ik niet gevraagd heb maar dat u wel graag kwijt wilt?

Interview vragen LEERLINGEN

Start van het interview

Uitleg over wat de respondent kan verwachten:

Het interview gaat over jou ervaringen met het gevolgde studiebegeleidingstraject bij StudieQ, deze heb je gevolgd in studiejaar 2015-2016. De uitkomsten van de interviews zullen gebruikt worden voor ons bachelor onderzoek voor Saxion Enschede en StudieQ Enschede. Het interview zal voornamelijk uit open vragen bestaan waarbij wordt doorgevraagd. Het onderzoek bestaat uit 5 categorieën:

- Algemeen
- Verwachtingen
- Invloed
- Sociaal-emotioneel
- Tevredenheid

Als er tijdens het interview iets onduidelijk is mag je hier ieder moment vragen over stellen. Het interview bestaat uit 27 vragen en zal ongeveer een half uur duren. Dit interview wordt zoals afgesproken opgenomen en je input blijft anoniem. De vragen die gesteld gaan worden hebben betrekking tot de studiebegeleiding die je volgt bij StudieQ.

Heb je verder nog vragen?

ALGEMEEN

1. Jongen/Meisje
2. Leeftijd:
3. Wanneer ben je in contact gekomen met StudieQ?
4. Waarom heb jij voor StudieQ gekozen?
5. Welke vorm van studiebegeleiding volg jij?
 - Groepsbegeleiding
 - Individuele studiebegeleiding
 - Orthopedagogische begeleiding(uitleggen aan de leerling wat deze vormen inhouden)
6. Wat doe je tijdens deze vorm van begeleiding?
7. Met welk doel ben jij begonnen aan de studiebegeleiding?
(het doel betrekken bij de vraagstelling, bijv. doel = faalangst, dit in de thema's terug laten komen)

VERWACHTINGEN

8. Hoe ben je bekend geraakt met studiebegeleiding?
9. Hoe vond je het dat je studiebegeleiding ging volgen?
10. Wat waren je verwachtingen van de studiebegeleiding?

INVLOED

11. Heeft het je op school geholpen dat je studiebegeleiding hebt volgt?
11 a. Zo ja, hoe heeft het je geholpen en waar heb jij dit aan gemerkt?
12. Hoe heb jij aan je doel gewerkt waarvoor je bij StudieQ bent gekomen?

- 12 a. Vond je het lastig?
- 12 b. Zo ja, wat vond je lastig?

13. Welke veranderingen zijn er geweest in je schoolresultaten?

14. Wat heb je geleerd van de studiebegeleiding bij StudieQ?

14 a. Hoe ga jij daar nu mee om?

SOCIAAL-EMOTIONEEL

15. Hoe zat je in je vel toen je bij StudieQ kwam?

16. Hoe zit je nu in je vel?

16 a. Wat heeft je daarbij geholpen?

17. Had je het gevoel als je ergens mee zat dat je bij de begeleiding terecht kon? 17a. Waar heb je dit aan gemerkt?

17 b. Wat vond je hiervan?

18. Is er wat veranderd in de relatie tussen je ouders en jou tijdens het studiebegeleidingstraject bij StudieQ?

18 a. Hoe heb je dit thuis gemerkt?

18 b. Merkt je dat nu nog steeds?

19. Hoe vind je dat het nu op school/thuis gaat met jou?

19 a. Wat maakt dat dit zo gaat?

TEVREDENHEID

20. Wat vond je leuk bij StudieQ?

21. Wat vond je minder leuk bij StudieQ?

22. Zou je aan leeftijdsgenoten vertellen dat ze naar StudieQ moeten gaan?

22 a. Zo ja, wat zou je dan zeggen?

22 b. Zo nee, waarom zou je dat niet vertellen?

23. Mocht het nodig zijn zou je dan nog een keer studiebegeleiding bij StudieQ willen volgen?

23 a. Waarom wel/niet?

23 b. Wat is voor jou dan belangrijk?

24. Hoe vind je dat het nu met je gaat op school/thuis?

24 a. Waar komt dit door?

25. Als je StudieQ een cijfer zou mogen geven tussen de 0-10, welk cijfer vind jij StudieQ dan waard?

25 a. Waarom vind je dit?

26. Wat zou StudieQ kunnen veranderen om volgens jou een hoger cijfer te kunnen halen?

SLOTVRAAG

27. Is er nog iets anders dat ik niet gevraagd heb maar dat je wel kwijt wil?

Interviewvragen BEGELEIDERS

Start van het interview

Uitleg wat de respondent kan verwachten:

Het interview gaat over jouw ervaringen met je werkzaamheden bij StudieQ Enschede. Het doel van dit interview is om de ervaringen die jij hebt met het begeleiden van leerlingen en het hebben van contact met hun ouders uit studiejaar 2015-2016 in kaart te brengen. Het interview bestaat uit open vragen bestaan waarbij wordt doorgevraagd. Het interview bestaat uit 5 categorieën:

- Algemeen
- Verwachtingen
- Invloed
- Sociaal-emotioneel
- Tevredenheid

Als er tijdens het interview iets onduidelijk is mag je hier ieder moment vragen over stellen. Het interview bestaat uit 26 vragen en zal ongeveer een half uur duren. Dit interview wordt zoals afgesproken opgenomen en je input blijft anoniem. De vragen die gesteld gaan worden hebben alleen betrekking op de studiebegeleiding die gegeven wordt bij StudieQ Enschede.

Heb je verder nog vragen over het interview?

ALGEMEEN

1. Functie:
2. Hoelang ben je werkzaam bij StudieQ?
3. Met welke vorm(en) van studiebegeleiding heb je ervaring binnen StudieQ? geef je?
 - Individuele studiebegeleiding
 - Groepsbegeleiding
 - Orthopedagogische begeleiding
4. Kun je vertellen wat je doet bij deze vorm(en) van begeleiding?
5. Via welke weg weten leerlingen/ouders contact te leggen met studiecentrum StudieQ Enschede?

VERWACHTINGEN

6. Wat vertel je tijdens een intakegesprek?
7. Welke (hulp)vragen krijg je zoal van de leerlingen?
8. Welke (hulp)vragen krijg je zoal van de ouders?
9. Wat zijn de verwachtingen vanuit StudieQ naar ouders en leerlingen?
10. Worden er voorafgaand regels opgesteld met ouders en/of leerling?
- 10 a. Waarom wel/niet?

INVLOED

11. Hoe maak je gebruik van integratief werken tijdens het studiebegeleidingstraject?
12. Hoe wordt er aan een studiehulpvraag/leerdoel gewerkt met een leerling?
- 12 a. Welke methodieken (SOVA, kanjertraining ect.) worden hiervoor ingezet?
- 12 b. Waarom deze keuze(s)?

13 Hoe reageren de leerlingen op de manier van begeleiding van het studiebegeleidingstraject?

14. Wat levert de studiebegeleiding op voor de leerling?

14 a. Welke veranderingen zie je

15. Zie je ontwikkelingen in de studieresultaten van de leerlingen doordat ze het studiebegeleidingstraject volgen?

16. Welke invloed denk je dat het studiebegeleidingstraject van StudieQ op de ouders heeft?

SOCIAAL-EMOTIONEEL

17. Hoe signaleer je een sociaal-emotioneel probleem zoals faalangst, bij een leerling?

17 a. Hoe stem je hier je handelen op af?

18. Wanneer kies je voor het inzetten van welke methodiek op sociaal-emotioneel niveau?

18 a. Hoe je dat het effect(en) van deze methodiek(en) invloed heeft op een leerling?

18 b. Worden deze gemeten en vastgelegd?

18 c. Zo ja, hoe?

19. Hoe maak jij gebruik van de faalangsttraining tijdens het studiebegeleidingstraject?

19 a. Hoe maak jij gebruik van de SOVA-training tijdens het studiebegeleidingstraject?

19 b. Hoe maak jij gebruik van de kanjertraining tijdens het studiebegeleidingstraject?

19 c. Hoe maak jij gebruik van integratief werken tijdens het inzetten van deze sociaal-emotionele methodieken?

20. Hoe reageren de leerlingen op de aangeboden SOVA-training?

20 a. Hoe reageren de leerlingen op de aangeboden kanjertraining?

Hoe reageren de leerlingen op de methodieken m.b.t. sociaal-emotioneel niveau? *Abc – methodieken zoals vraag 19*

21. Op welke manier wordt de voortgang van de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling teruggekoppeld aan zijn of haar ouders/verzorgers?

22. Hoe zorg je ervoor dat de veiligheid binnen StudieQ wordt gewaarborgd?

22 a. Hoe werkt dit in de praktijk?

22 b. Hoe wordt dit vastgelegd?

TEVREDENHEID

23. Hoe ga je om met de verwachtingspatronen van leerlingen/ouders?

23 a. Hoe worden deze gemeten?

23 b. Wat gebeurt er als er niet aan de verwachtingen is voldaan?

24. Ontvang je feedback van ouders en/of leerlingen?

24 a. Wordt er specifiek om feedback gevraagd aan leerlingen/ouders?

24 b. Wordt de feedback verwerkt? Zo ja, hoe?

25. Wordt er na het afgeronde studiebegeleidingstraject contact gehouden met oud-leerlingen/ouders?

25 a. Waarom wel/niet?

25 b. Zo ja, hoe verloopt dit contact doorgaans?

SLOTVRAAG

26. Is er nog iets anders dat ik niet gevraagd heb maar dat je wel kwijt wil?

Bijlage 2

Uitnodiging respondenten

Beste ouder(s)/verzorger(s) van

Wij zijn Charlotte de Poel en Sabina Mehic en volgen het vierde jaar van de opleiding Social Work op Saxion Hogeschool in Enschede. Voor deze studie verrichten wij een bachelor onderzoek voor StudieQ Enschede. Annemieke heeft ons gevraagd om in kaart te brengen welke effecten het studiebegeleidingstraject ter weeg brengt bij leerling en ouders. Hiervoor willen wij jullie medewerking vragen.

Door middel van interviews willen we de persoonlijke ervaringen in kaart brengen.

Hoe gaat het in zijn werk?

- De ouders worden telefonisch geïnterviewd waarbij het gesprek opgenomen wordt
- De leerlingen worden bij StudieQ geïnterviewd en dit gesprek wordt met een voice recorder opgenomen.
- De vraagstellingen bestaan voornamelijk uit open vragen
- De interviews zullen 20 a 30 minuten duren
- De input blijft anoniem

Uw zoon en/of dochter wordt ook door ons uitgenodigd voor een gesprek.

Wij hopen dat u open staat om mee te werken aan dit onderzoek. Mocht u hier bezwaar tegen hebben dan graag een reactie per mail naar enschede@studieq.nl

Mocht u verdere vragen hebben kunt u contact opnemen met Annemieke.

Alvast bedankt!

Bijlage 3

Voorbeeld labelschema

9. Hoe vond je het dat je studiebegeleiding ging volgen?	Mening over het volgen van studiebegeleiding	Motiverend	L1: 1.9 Ja, ik hoopte dat ik er het beste van kon maken. Ik wou het liefst natuurlijk gewoon over en als ik daar studiebegeleiding voor nodig heb dan doe ik dat gewoon. Want ja, ik wil wel gewoon graag over.
		Lastig	L2: 2.9 Ja in het begin moest ik er wel aan wennen want ik vond het wel lastig.
		Niet leuk (2)	L3: 3.9 Niet leuk, ik heb er helemaal geen zin in. Al mijn vrije tijd weggegooid en ik doe er alleen dingen die ik moet doen
		Niet leuk	L4: 4.9 Eerst een beetje ja, niet zo leuk maar daarna raak je er wel aan gewend. IC: Wat wat vond je er niet zo leuk aan? L4: 4.9 Euhm dat ik dan na school niet naar huis kan maar eerst naar euh studiebegeleiding
		Niet leuk maar naderhand positief (4)	L5: 5.9 eerst niet leuk, maar nu is het eigenlijk wel prettig.
		Niet leuk maar naderhand positief	L6: 6.9 Nou, ik deed het al dus het was voor mij niet veel anders en op zich is het niet erg maar liefst wil je wel thuis leren als de mogelijkheid daarvoor is maar hier doe ik wel meer.
		Niet leuk maar naderhand positief	L7: 7.9 Niet leuk. Euh het eerste dacht ik ja, dat heb ik niet nodig. Dat vind ik niet leuk, dat wil ik echt niet. Maar euh daarna dacht ik ja oke, is wel beter misschien
		Positief	L8: 8.9 Ja, soms is het wel handig. Qua want je kunt altijd hier vragen stellen en euh je kunt altijd euhm je krijgt altijd hulp. En je wordt ook gestimuleerd om de dingen te doen, om het huiswerk te leren
		Niet leuk maar naderhand positief	L9: 9.9 Euhm in het begin wist ik niet precies wat ik ervan moest verwachten. Maar later later had ik er elke keer heen moest had ik wel van ja eigenlijk gaat mijn vrije tijd hier wel van weg. IC: Mm mm L9: Euhm maar op zich ja als ik het jaar

			gewoon goed doorkom dan is het het wel waard.
		Inhoudelijk weinig toevoeging	L10: 10.9 Mwa, ik had inhoudelijk er niet veel aan. Ik kom voor bijles maar meestal worden mijn vragen niet beantwoord.

Model overeenkomst onderzoeksopdracht

Academie Mens en Maatschappij

OVEREENKOMST ONDERZOEKSOPDRACHT

STUDENTGEGEVENS	
Naam	Sabina Mehic Charlotte de Poel
Adres	Meidoornstraat 12 Hoge Boekelerweg 38
Postcode/woonplaats	7514 2V Enschede 7531 ED Enschede
Telefoonnummer	
Mobiel	0629804274 0623753070
Email	352981@student.saxion.nl 122134@student.saxion.nl
Opleiding	MWD SPH
<i>(Indien meerdere deelnemende studenten, naam en adresgegevens toevoegen)</i>	
GEGEVENS INSTELLING/ORGANISATIE	
Naam Organisatie + afdeling	Studiecentrum StudieQ Enschede
Eindverantwoordelijke onderzoek	Annemieke van der Meer
Onderzoeksbegeleider + opleiding	Annemieke van der Meer, Orthopedagoog
Adres	Tromplaan 47
Postcode/woonplaats	7513 AB Enschede
Telefoonnummer	053 203 0047
Email	annemieke@studieg.nl
De organisatie geeft wel/niet* toestemming voor publicatie van het bachelorrapport.	
GEGEVENS ACADEMIE MENS EN MAATSCHAPPIJ	
Naam Organisatie + afdeling	Saxion, Academie Mens en Maatschappij
Eindverantwoordelijke onderzoek	Karin Kremer-Baars
Onderzoeksbegeleider + opleiding	Willemijn van der Stadt
Adres	M.H. Tromplaan 28
Postcode/woonplaats	Postbus 70.000/7513 AB Enschede
Telefoonnummer	053-4871111
Email	
GEGEVENS ONDERZOEK	

Onderwerp en achtergrondschets	Studiebegeleiding.
Doelstelling/vraagstelling	Ervaringen van leerlingen van StudieQ Enschede en hun ouders meten met betrekking tot het gevolgde studiebegeleidingstraject.
Projectomschrijving	
Werkwijze	
Middelen (bijv. financiën, overlegtijd)	
Tijdsfasering (start-, loop- eindtijd) Let op: dit mag maximaal zeven maanden in totaal beslaan.	7 maanden
Beoogde tussenproducten	
Producten ter beschikking	
Geheimhoudingsplicht (bijv. privacy)	

OVERIGE AFSPRAKEN / CONDITIES:

Het onderzoeksplan is gelezen en geaccordeerd door de opdrachtgever.

Overige afspraken en condities, indien van toepassing, *kunnen* gemaakt worden door opdrachtgever en studenten met betrekking tot onder meer:

- de te leveren aantallen eindrapporten (en de mogelijke extra kosten daarvan) en daarmee samenhangende extra inspanningen, zoals een handzame samenvatting van de rapportage en/of persbericht;
- de presentatie van de onderzoeksresultaten;
- het copyright/auteursrecht. (In de vorm van een zinsnede als: "Het auteursrecht van de eindrapportage / eindproduct berust bij";
- het al dan niet hebben van publicatierecht van een rapport voor Academie M&M dan wel de betrokken organisatie (sluit direct aan bij voorgaande punt);
- het al dan niet gemeenschappelijk dragen van de kosten van een (mogelijke) publicatie;
- door de opdrachtgever te leveren inspanningen m.b.t. bijvoorbeeld het aanleveren van materiaal en informatie of te regelen voorzieningen ten behoeve van het onderzoek;
- afspraken m.b.t. de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van het onderzoek vanuit AMM. Dat is formeel de manager onderwijsuitvoering, die de verantwoordelijkheid delegeert aan de onderzoeksbegeleider;
- investerings- en betalingscondities: de naar verwachting vereiste financiële investering van de opdrachtgever (en eventuele bijdrage van de opdrachtnemer in de kosten), afspraken over mogelijk meerwerk en over betalingstermijnen/deelfacturen.

VOOR AKKOORD

- Handtekening Eindverantwoordelijke Opleiding
- Handtekening Eindverantwoordelijke Instelling
- Handtekening Student(en)

Datum en Plaats 1 september 2016, Enschede

Bijlage 5 Model verlengde overeenkomst onderzoeksopdracht

Model verlengde overeenkomst onderzoeksopdracht

Hierbij verklaren ondergetekenden dat de eindtijd van de onderzoeksopdracht, zoals vastgesteld in de 'Overeenkomst onderzoeksopdracht', met maximaal zes maanden verlengd wordt.

De gestelde einddatum was: 01-03-2017

De gestelde einddatum wordt: 01-08-2017

Ondergetekende partijen zijn zich bewust dat deze eindtijd bindend is. Indien het bachelor rapport niet voldaan wordt bevonden door de beoordelaars van de Academie Mens en Maatschappij op de gestelde einddatum, zal de opdracht niet afgerond mogen worden door de student, maar zal de opdrachtgever of de opdracht in moeten trekken of de opdracht aan AMM moeten geven om een nieuwe student te werven die het onderzoek zal uitvoeren dan wel zal overnemen. Indien onvoorziene omstandigheden maken dat de opdrachtgever of de student wegens overmacht de opdracht niet kan afronden, dient de student met toestemming van de opdrachtgever uitstel aan te vragen bij de onderwijs- en examencommissie van AMM.

VOOR AKKOORD

Handtekening Eindverantwoordelijke Opleiding:

Handtekening Eindverantwoordelijke Instelling:

A. van der Meer

Handtekening Student(en):

S. Mehic

C. de Poel

Datum en Plaats: 01-03-2017, Enschede

Evaluatieformulier opdrachtgever

Academie Mens en Maatschappij

EVALUATIE ONDERZOEKSOPDRACHT

STUDENTGEGEVENS

Naam	Sabina Mehic en Charlotte de Poel
Onderwerp bacheloronderzoek	Studiebegeleiding
Opleiding	MWD & SPH
GEGEVENS INSTELLING/ORGANISATIE	
Naam organisatie + afdeling	Studiebegeleidingscentrum StudieQ
Onderzoeksbegeleider	Annemieke van der Meer
Adres	Tromplaan 47
Postcode/woonplaats	7513 AB
Telefoonnummer	053 203 0047
Email	annemieke@studieg.nl
Datum	24-05-2017

Hieronder kunt u aangeven wat uw mening is over het bacheloronderzoek.

1. Graag uw mening over het product dat het bacheloronderzoek heeft opgeleverd (aankruisen wat van toepassing is):

	Onvoldoende	Voldoende	Ruim voldoende	Goed
Inhoud (duidelijk, juiste weergave van feiten, voldoende diepgang etc.)			X	
Argumentatie (m.n. conclusies en aanbevelingen)			X	
Bereiken van de afgesproken doelen			X	
Bruikbaarheid voor de organisatie			X	
Heeft u aanvullende opmerkingen over de opdracht? (bijvoorbeeld welke nieuwe gezichtspunten heeft het opgeleverd) Vermeld ze dan hieronder:				
Het is voor ons belangrijk om te weten dat onze cliënten tevreden zijn over onze geleverde diensten. De aanbevelingen zullen we in overweging nemen.				

2. Graag uw mening over de wijze waarop het bacheloronderzoek tot stand is gekomen:

	Onvoldoende	Voldoende	Ruim voldoende	Goed
Samenwerking tussen studenten (o.a. taakverdeling)			X	
Samenwerking studenten vs. organisatie				X
Zelfstandigheid studenten			X	
Effectiviteit van werken van studenten			X	
Omgaan met afspraken/planning			X	
Communicatie van studenten				X
Afronding van de opdracht door studenten			X	
Heeft u aanvullende opmerkingen over de wijze waarop de opdracht tot stand is gekomen? (bijvoorbeeld individuele inbreng in geval van groepen / de mate, waarin de uitvoering binnen de organisatie heeft plaatsgevonden, etc).				
De uitvoering heeft deels binnen en deels buiten de organisatie plaatsgevonden. Met name het contact met Charlotte de Poel tijdens dit onderzoek verliep duidelijk en prettig.				

Bedankt voor het invullen!

Bijlage 7

Beoordelingsformulier Bachelorrapport

Beoordelingsformulier T.AMM.37555 Bachelorrapport

Naam student					
Studentnummer					
Datum					
1 ^e Beoordelaar					
2 ^{de} Beoordelaar					
Beoordelingsvoorwaarden			Feedback		
Aangeleverd zijn: Modelovereenkomst onderzoeksopdracht (bijlage 1 handboek) Evaluatieformulier opdrachtgever (bijlage 2 handboek)					
Ruwe data en instrument zijn gezien door de tweede beoordelaar tijdens het onderzoeksproces.					
Format (omslag, titelpagina, voorwoord, samenvatting, inhoudsopgave, inleiding (met aanleiding, doelstelling, vraagstelling, leeswijzer), beschrijving onderzoeksmethode, resultaten, conclusies, aanbevelingen, discussie) is zakelijk, helder en volgens "Handleiding professioneel schrijven".					
Er is gebruik gemaakt van juiste, relevante, actuele, buitenlandse, valide en betrouwbare bronnen en vermelding is correct volgens "Handleiding professioneel schrijven".					
Het rapport is geschreven in de vorm van een lopend verhaal met een logische opbouw, welke met behulp van inleidingen en overgangszinnen wordt verhelderd.					
Het rapport is geschreven in een correcte zakelijke schrijfstijl, de spelling is correct, grammatica is correct, formuleringen zijn correct (geen beschuldigingen, persoonlijke ontboezemingen, waardeoordelen, etc.)					
Alle bijlagen zijn relevant, spaarzaam, maar wel voldoende aanwezig ten behoeve van de reproduceerbaarheid van het onderzoek.					
Criteria	0	3	6	8	10
1. Het onderzoek is maatschappelijk relevant. Het onderzoek is bruikbaar en/ of vernieuwend voor de beroepspraktijk.	De maatschappelijke relevantie, bruikbaarheid en meerwaarde voor de praktijk worden niet beschreven of zijn niet aanwezig.	Het onderzoek heeft summiere maatschappelijke relevantie en meerwaarde voor de beroepspraktijk. Het onderzoek is weinig bruikbaar.	Het onderzoek draagt bij aan optimalisering van de methodiek en/of methode van de opdrachtgevende instelling.	Tevens draagt het onderzoek bij aan andere, gelijksoortige instellingen op grond van maatschappelijk relevante ontwikkelingen. Hierbij zijn theorieën kritisch met elkaar vergeleken en geïntegreerd met de onderzoeksresultaten.	Daarnaast draagt het onderzoek bij aan het evidence based handelen in de beroepspraktijk. Hierbij wordt gekomen tot nieuwe inzichten, kennis ten aanzien van innovatie van de beroepspraktijk en een visie van de onderzoeker.

Criteria	0	3	6	8	10
2. Het onderzoek heeft <i>diepgang</i> , er wordt relevante theorie gebruikt inclusief (buitenlandse) vaktijdschriftartikelen, waarbij een afweging wordt gemaakt over de bruikbaarheid ervan voor het onderzoek.	Er is geen diepgang te onderscheiden en gebruik gemaakt van literatuur.	Er is gebruik gemaakt van (weinig) verschillende bronnen waarbij de meerwaarde niet relevant en logisch is.	Er wordt theorie gebruikt, waarbij de meerwaarde hoofdzakelijk relevant en logisch is. Richtlijn: 15 bronnen, incl. 4 artikelen. Ook is er een beschrijving van een of meerdere relevante internationale methodieken, of internationale ontwikkelingen.	Daarnaast is de gebruikte theorie in de meeste paragrafen geïntegreerd in het rapport en in eigen woorden weergegeven. Richtlijn: 16-20 bronnen, incl. 4 artikelen. Ook is er een vergelijking beschreven tussen een of meerdere relevante nationale en internationale methodieken of nationale en internationale ontwikkelingen.	Daarnaast is de gebruikte literatuur geïntegreerd in het rapport en vergelijkend en in eigen woorden weergegeven. Richtlijn: 20 bronnen, incl. 5 artikelen. De betekenis van de vergelijking tussen een of meerdere relevante nationale en internationale methodieken of internationale ontwikkelingen voor de beroepspraktijk is beschreven.
3. De onderzoeksvraag is helder, komt voort uit de doelstelling; is haalbaar, afgebakend en precies. De gebruikte onderzoeksmethode is transparant en verantwoord.	De doelstelling, onderzoeksvraag en/of deelvragen de gebruikte onderzoeksmethode worden niet weergegeven.	De onderzoeksvraag, doelstelling en deelvragen zijn niet helder en komen niet logisch uit elkaar voort.	De onderzoeksvraag, doelstelling en deelvragen zijn voldoende helder en sluiten op elkaar aan. Interview/enquêtevragen zijn geformuleerd op basis van geoperationaliseerde theorie.	Daarnaast zijn de items duidelijk geformuleerd, komen logisch uit elkaar voort en zijn voor één interpretatie vatbaar.	Daarnaast is de onderzoeksmethode complex en/of er wordt gebruik gemaakt van passende onderzoeksmethoden waardoor triangulatie bereikt kan worden.
4. De resultaten zijn reproduceerbaar en transparant. Het analysekader is duidelijk (bijvoorbeeld SPSS, Kwalitan), dataverwerking en weergave van resultaten is correct.	Het analysekader en/of de dataverwerking worden niet weergegeven.	De data zijn niet systematisch, verifieerbaar en op basis van een geaccepteerde methode verzameld en verwerkt.	De data zijn plausibel. De weergave van de resultaten is correct, maar de resultaten hadden duidelijker weergegeven kunnen worden.	De data zijn op basis van een geaccepteerde methode verzameld en verwerkt. De data zijn controleerbaar, betrouwbaar en valide.	Daarnaast zijn de items toe te passen in een bredere context dan de opdrachtgevende instantie.
5. De conclusies en aanbevelingen geven antwoord op de vraagstelling en worden gekoppeld aan theorie.	De conclusie en aanbevelingen zijn niet beschreven.	Er wordt onvoldoende specifiek antwoord gegeven op de vraagstelling of het antwoord op de vraagstelling is niet logisch beredeneerd.	Er wordt antwoord gegeven op de vraagstelling en er is sprake van een minimale koppeling tussen resultaten en theorie.	Er wordt antwoord gegeven op de vraagstelling en er is een koppeling tussen resultaten en theorie. De inzichten zijn echter voorspelbaar en niet (geheel) vernieuwend te noemen.	Er is een duidelijke koppeling gemaakt tussen de resultaten en de theorie en hierdoor is tot vernieuwende inzichten gekomen die bruikbaar en toepasbaar zijn voor de verbetering/innovatie van de beroepspraktijk.

Criteria	0	3	6	8	10					
6.De sterktes en zwaktes van het onderzoek zijn beschreven. Er is een discussie aanwezig. De discussie omvat het eigen professioneel standpunt over het onderzoeksonderwerp onderbouwd met argumenten. De discussie wordt gevoerd vanuit diverse perspectieven (denk aan diverse personen en/of micro-, meso- en/of macroniveau).	De sterktes en/of zwaktes van het onderzoek en/of de discussie zijn niet beschreven.	De sterktes en zwaktes van het onderzoek bevatten informatie die niet kloppend is. De discussie bevat informatie die niet kloppend is en/of is niet onderbouwd met argumenten.	Diverse sterktes en zwaktes van het onderzoek zijn beschreven. De discussie is aanwezig, bevat kloppende informatie welke onderbouwd is met argumenten, maar is weinig kritisch en vernieuwend en wordt belicht vanuit slechts één perspectief.	Daarnaast zijn diverse sterktes en zwaktes van het onderzoek en de mogelijke implicaties voor het onderzoek aangegeven. Daarnaast is de discussie vanuit diverse perspectieven beschreven en wordt het eigen professionele standpunt onderbouwd met argumenten. Nieuwe bronnen worden gebruikt om de discussie te onderbouwen.	Daarnaast staan voor vervolgonderzoek alternatieven beschreven om de zwaktes van dit onderzoek in de toekomst te voorkomen. Daarnaast is er sprake van oordeelsvorming van de onderzoeker(s) waarbij kennis en inzicht naar voren komt en (leer)vaardigheden duidelijk worden in een eigen professioneel standpunt.					
Totaal aantal behaalde punten (max. 6 x 10 = 60)=										
Cijfer										
Feedback op totaalproduct										
Cesuur bepalen eindcijfer:										
– Er dient aan de voorwaardelijke vormcriteria voldaan te zijn. <i>Indien dit niet het geval is wordt de toets in Bison beoordeeld met het cijfer 1.</i> – Om een voldoende (= 6) te krijgen, moeten minimaal 34 punten worden behaald. – Het cijfer wordt bepaald door de afzonderlijke punten op elk criterium op te tellen en het puntentotaal af te lezen in de onderstaande tabel.										
Cijfer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Max. 60 Punten	0–9	10–15	16–21	22–27	28–33	34–40	41–46	47–52	53–57	58–60